

Zkrocení zlé ženy

William Shakespeare

OSOBY

CHRISTOPHER SLY, dráteník

HOSPODSKÁ

ŠLECHTIC

PANOŠ

Lovci, herci a sloužící.

BATTISTA MINOLA, bohatý měšťan z Padovy

VINCENZO, bohatý měšťan z Pisy

LUCENZIO, Vincenzův syn, zamilovaný do Bianky

PETRUCCIO, veronský šlechtic, Kateřinin nápadník

GREMIO

HORTENSIO

TRANIO

BIONDELLO

GRUMIO

KURT

STARÝ PÁN

KATEŘINA

BIANKA

VDOVA

KREJČÍ

KLOBOUČNÍK

Sloužící.

Místo děje: Padova a Petrucciův venkovský dům.

PŘEDEHRA

Scéna 1.

Před hospodou na vřesovišti.

Vystoupí žebrák Christopher Sly a Hospodská.

SLY Já tě praštím, ženská!

HOSPODSKÁ Sám sebou praštíš, mezuláne!

SLY Nic nevíš, babo. Slyové nejsou mezuláni, ale Angličani.

Koukni se do kronik! My totiž přišli už s Richardem Dobyvatelem.

Zkrátka: Jedeme dál! A ty mlč!

HOSPODSKÁ Takže ty mi nezaplatíš všechno to sklo, cos rozflákal?

SLY Správně, ani střep! A proto: Odejdi, satane, do hajan!

A hlavně nohy v teple.

HOSPODSKÁ Já vím, kam půjdu. Pro četníka, a ten ti to spočítá.

Odejde.

SLY A třeba pro dva četníky i s početnicí. Ať si přijdou,

na mě si nepřijdou. Poženu to třeba až k soudu

a zase bude dobře.

(Ulehne a usne)

Lesní rohy. Vystoupí Šlechtic s družinou.

ŠLECHTIC Myslivče, jdi a dohlédni mi na psy!

Klauna nech odpočinout. Sotva leze.

A Kinga svaž s tou uštěkanou fenou.

Viděl jsi Skota, jak se u těch keřů

chytl té staré stopy? To je slídič!

Za dvacet liber bych ho neprodal.

. LOVEC Řek bych, že Rex je, pane, stejně dobrý.

Ten vyslídí i dávno vyschlou barvu

a dneska dvakrát zvěřil sotva závan.

Podle mě tenhle pes je ještě lepší.

ŠLECHTIC Zbláznil ses? Kdyby Ego získal rychlost,

za tucet Rexů bych ho neměnil.

Dobře je nakrm! Všem dej vrchovatě!

Zítra si zase vyrazíme na lov.

. LOVEC Jak račte, Milosti.

ŠLECHTIC (Uvidí Slye) Co je to tady?

Mrtvola, nebo opilec? Je živý?

. LOVEC Dýchá, Milosti. Zahřívá ho pivo,

a proto i v té zimě spí jak dudek.

ŠLECHTIC Odporná stvůra! Leží tu jak vepř.

Jak uboze se může jevit smrt!

Pánové, udělám s ním hokus pokus.

Co byste řekli, kdyby tenhle žok

procitl v krásném loži, v hedvábí,

na rukou prsteny a kolem jídlo,

pítí a služebnictvo v pozoru?

Nebyl by tenhle drban z toho janek?

. LOVEC Opravdu. Nevěděl by, co je zač.

. LOVEC Vzbudil by se a žasnul, co se děje.

ŠLECHTIC Zda slastně sní, či pomateně bdí.

Zvedněte ho a nepokazte žert!

V nejlepší komnatě ho uložte,
rozvěste po zdech krásné nahotinky,
hlavu mu vykoupejte v parfému
a jalovcem tu místnost vykuřte.

Až vzbudí se, ať spustí muzika
nějakou sladkou, rajskou melodii,
a jen co promluví, ať už jste u něj,
a klaňte se mu po pás, šveholte:

"Co ráčí přát si Vaše Urozenost?"

Jeden ať přinese mu umyvadlo
s růžovou vodou posypanou kvítím,
druhý ať drží džbán a třetí ručník.

A ptejte se: "Přeje si Vaše Milost
smočiti ručku?" Další přijďte s rouchy
a nabízejte mu, co si má obléct,
mluvte o jeho koních, jeho psech,
a jak se jeho paní tuze trápí
pro jeho, s prominutím, pomatenost.

Když řekne, že je zdrav, plačte, že blouzní
a myslí si, že není to, co je -
vznešený lord. Hrajte to přesvědčivě,
a udržíte-li tu správnou míru,
utržíte nadmíru legrace.

. LOVEC Milosti, budeme tak přirození,

že naše oddanost ho v jeho očích

povýší na to, co mu zrovna řeknem.

ŠLECHTIC Jemně ho zvedněte a vemte dovnitř.

Až probudí se, ať jste připraveni!

Sly je odnesen. Fanfáry.

Chlapče, jdi zjistit, kdo to přichází!

Odejde Sloužící.

Nějaký šlechtic na cestách si zřejmě

chce tady u nás chvíli odpočinout.

. Vystoupí Sloužící.

Tak kdopak je to?

SLOUŽÍCÍ Herci, Milosti.

Přišli vám nabídnout své služby.

ŠLECHTIC Ať vstoupí!

Vystoupí herci.

Vítejte, přátelé.

HERCI Děkujem, vzácný pane.

ŠLECHTIC Přišli jste zahrát? Pobudete s námi?

. HEREC Zahrajem rádi, přejete-li si.

ŠLECHTIC Z celého srdce. Toho znám! Tys hrál

v jedné hře sedlákovy syna. Skvěle

jsi sváděl jistou urozenou dámu.

Už nevím, jak ses jmenoval, ta role

ti ale padla jako ulitá.

. HEREC Myslíte zřejmě Sota, Milosti.

ŠLECHTIC Sota. Máš pravdu. Hrálš ho znamenitě.

Přišli jste v pravou chvíli, pánové.

Tím spíš, že já tu chystám představení,
k němuž váš talent může skvěle přispět.

Dnes večer budete hrát před pánem,
který se možná začne chovat divně.

Spoléhám na vás, že se ovládnete
a nebudete se mu za to smát.

Ten vzácný člověk nezná divadlo
a jakýkoli úsměšek či posměch
by ho moh ranit, na smrt urazit.

. HEREC Může se třeba stavět na hlavu,
s námi to nehne, pane. Buďte klidný.

ŠLECHTIC (Ke Sloužícímu)

Tak dobře. Ty je odveď do kuchyně
a každému dej pěkné přivítání.

Ať mají vše, co můj dům nabízí.

Odejde Sloužící s herci.

(K jinému Sloužícímu)

Skoč za Bartolomějem, ať se ihned
vyšňoří za dámu. Pak odvedeš ho
do komnaty, kde vyspává ta bečka.

A klaň se před ním, oslovuj ho "madam".

Musí se chovat tak, jak vídá dámy
chovat se ke svým pánům: vznešeně

a jemně. Chápeš? Vyříd' mu to. Jestli
to zvládne, vyslouží si moji vděčnost.

Ať před tím kořalou se nakrucuje,
lahodným hláskem sladce cvrliká:

"Co poroučí můj pán a velitel,
abych mu já, poslušná ženuška,
prokázat směla oddanost a lásku?"

Pak ať ho objímá a svůdně líbá,
hlavu mu klade na prsa a štká
radostí nad tím, že se její manžel
konečně zotavil - po sedmi letech,
kdy chudák trpěl mylnou představou,
že není nic než odpudivý žebrák.

A jestli ten kluk nemá ženský dar
prolévat slzy, kdy si poručí,
stačí mu cibulka, kterou když dá
si do ubrousku a pak na oči
pokradmu přiloží, hned bude brečet.

Zaříd' to všechno, a co nejrychleji!

Potom si přijď pro další pokyny.

Odejde Sloužící.

Už vidím, jak můj panoš skvěle zvládne
grácii dámy, její hlas i krok,
slyším, jak říká tomu měchu "drahý",
až sluhové se zalykají smíchy,

že musí posluhovat vandrákovi.

Radši tam půjdu. Snad má přítomnost

jím nedovolí být moc rozpustilí

a smíchem kazit tuhle kratochvíli.

Odejdou.

Scéna 2.

V ložnici v domě Šlechtice.

Nahoře vystoupí opilec Sly, sloužící se šatstvem, umyvadlem,

džbánem a jinými proprietami a Šlechtic.

SLY Proboha živýho, dejte mi pivo!

. SLOUŽÍCÍ Přeje si Vaše Milost číšku šery?

. SLOUŽÍCÍ Přeje si Vaše Milost pusinku?

. SLOUŽÍCÍ Co ráčí si dnes Jeho Lordstvo obléct?

SLY Já jsem Christophero Sly, a žádná vaše milost nebo

jeho lordstvo. Šery jsem v životě nepil, a když už si mám něco

dát, tak radši dršťkovou než pusinku.

Na oblečení se mě neptejte, poněvadž já nemám víc košil než zad,

víc nohavic než nohou a víc bot než chodidel, a to mi ještě

chodidel kus přebejvá, když

mi z bot čouhají prsty.

ŠLECHTIC Kéž nebesa vás toho kříže zbaví!

Tak vzácný muž skvělého původu

i postavení, majetku i jména,

je posedlý chorobnou představou.

SLY Děláte ze mě blázna? Copak nejsem Christopher Sly, starýho

Slye z Buranova syn? Rodem pláteník, vzděláním nádeník, dříve
medvěďár, nyní dráteník? Zeptejte se Máry Šenkový, tý tlustý
hospodský
ze Stratfordu, jestli mě nezná. A jestli vám neřekne,
že jí jen za pivo visím celých čtrnáct pencí,
ať visím, poněvadž pak jsem největší lhář v celém křesťanským
světě.

Vystoupí Sloužící s žejdlíkem piva.

Prej chorobná představa! Houbeles! (Pije)

. SLOUŽÍCÍ Tot' důvod je, proč vaše lady lká.

. SLOUŽÍCÍ Tot' důvod je, proč sloužící jsou smutní.

ŠLECHTIC To proto příbuzenstvo vyhýbá se

vašemu domu, šílenství je děsí.

Vznešený pane, vzpamatujte se,

svůj rozum přivolejte z vyhnanství

a z hlavy vyžeňte ty chiméry!

Pohleďte na své sluhy, jak se třesou,

jen aby mohli splnit vaše přání.

Toužíte po hudbě?

Hraje hudba.

Hraj, Apollóne!

Ať dvacet slavíků se rozezpívá.

Či chcete spát? Zde hlavu položte

na lůžko hebčí, měkčí, rozkošnější

než lůžko nejsvůdnější hetéry.

Projít se chcete? Posypem zem květy.

Anebo projet? Koně vystrojíme

do čabrak z perel, zlata, drahokamů.

Jste přítel sokolnictví? Vaši dravci

vylétnou výš než skřivánek. Jste lovec?

Máte psy, kteří rozhlaholí nebe

a aportují echa z hlubin země.

. SLOUŽÍCÍ Při štvanici jsou vaši chrti hbití

jak mladý jelen, svižnější než srnec.

. SLOUŽÍCÍ Jste znalec umění? Přinesem obraz

Adónise, jak u říčky se kochá

pohledem na Venuši v rákosí,

a jako by spíš její dech než vítr

rákosím vál a odhaloval krásu.

ŠLECHTIC Ió vám ukážem, dosud co pannu,

překvapenu, jatu a znásilněnu.

Celý ten skutek věrně vyobrazen.

. SLOUŽÍCÍ A taky Dafné, jak se dere trním,

že nožky zdrásané má do krve,

až nad tím pláče chudák Apollón.

Slzy a krev jsou obzvlášť vydařené.

ŠLECHTIC Jste vzácný člověk, sire, mocný lord,

a máte lady, která svojí krásou

zastíní všechny v pomíjivém světě.

. SLOUŽÍCÍ Vždyť dokud obličej jí nezbrázdily

žárlivé proudy slz, jež pro vás lila,
bývala zosobněním půvabu.
A dodnes se jí žádná nevyrovná.
SLY Já že jsem lord a mám svou vlastní lady?
To se mi zdá? Anebo byl sen tamto?
Teď nespím? Nespím. Vidím, slyším, mluvím,
cítím tu něco, hmatám hebké věci.
Ježkovy oči, určitě jsem lord,
a žádnéj dráteník Christopher Sly.
Tak dobře. Přiveďte mi moji lady,
a navrch ještě jedno malý pivo.
. SLOUŽÍCÍ Ráčí si Vaše Lordstvo umýt ruce?
Jak nás to těší, že jste vybřed z bludů
a konečně jste, sire, jako dřív.
Těch patnáct let jste prožil jako ve snu.
Ráno jste vstal, a vlastně spal jste dál.
SLY Co? Patnáct let? Panečku, to byl šlofik!
A celou dobu jsem nic neříkal?
. SLOUŽÍCÍ Jakkak by ne! Mluvil jste, ale divně.
Například: ležel jste zde, v této síni,
a přitom křičel, že vás vyhazují,
nadával jste nějaké hospodské
a vyhrožoval jí, že půjde před soud,
protože čepovala špatnou míru.
Jindy jste vzdychal po nějaké Betty.

SLY Jo, to je děvečka z tý hospody.

. SLOUŽÍCÍ Neznáte, sire, žádnou děvečku

a žádnou hospodu a žádné chlapy,

které jste volal: Ferry Baskervill

a Bobo, Kiki, Hubert, Jimmy Puma

a dvacet dalších takovýchhle jmen,

co nikdy nepatřila nikomu.

SLY Pak chválabohu, že jsem z toho venku.

VŠICHNI Amen.

(Sly dostane žejdlík piva)

SLY Díky ti, máš to u mě schovaný.

Vystoupí Panoš, převlečený za lady, a sloužící.

PANOŠ Jakpak je můj pán dneska naložený?

SLY No přece dobře jako vždycky. V lihu.

Kde je ta moje stará?

PANOŠ Zde, pane. Čím vám mohu posloužit?

SLY Když jseš má ženská, proč mi říkáš "pane"?

Pánem jsem pro ně. Pro tebe jsem manžel.

PANOŠ Můj manžel a můj pán, můj pán a manžel.

A já jsem vaše věrná ženuška.

SLY No to se ví. (Ke Šlechtici) Jak jí mám vlastně říkat?

ŠLECHTIC Madam.

SLY Madam Alice nebo madam Sáro?

ŠLECHTIC Madam, nic víc. Tak páni zvou své dámy.

SLY Hej, stará, madam, oni tady říkaj,

že jsem byl v limbu nejmíň patnáct let.

PANOŠ Mně připadalo, že jich bylo třicet,

když nesměla jsem s vámi sdílet lože.

SLY Cože? Tak dlouho? Hoši, jděte pryč!

Odejdou Šlechtic a sloužící.

A ty se, madam, svlíkni a pojd' ke mně.

PANOŠ Ach, pozvolte mi, trojvznešený pane,

posečkat ještě jednu noc či dvě,

anebo aspoň do západu slunce.

Lékaři výslovně mi přikázali,

že ještě nesmím s vámi obcovat,

aby se vám ta nemoc nevrátila.

A to vám za to přece nestojí.

SLY Že nestojí? Právě že stojí, že už to nevydržím!

Ale já to vydržím. Než zas upadnout do těch

bludů, to radši ať tělo strádá.

Vystoupí Posel.

POSEL Milosti, herci, kteří doslechli se

o vašem uzdravení, přišli zahrát

pro vaše rozptýlení komedii.

Vždyť známo jest, že smutek sráží krev

a melancholie zas kalí rozum,

proto i lékaři vám vřele radí

oddat se veselí, jež čistí mysl,

pozvedá ducha, život prodlužuje.

SLY No to si nechám líbit. Pumprnákle.

A co to jako bude? Nákej mumraj?

PANOŠ Ne, vzácný pane, divadelní kus.

SLY A proč jen kus? Já to chci vidět všechno!

PANOŠ Však uvidíte.

SLY Šidit se nedám. Madam, sedni sem!

Jedeme dál! Mladší už nebudem!

Panoš si sedne.

Jednání I.

Scéna 1.

Padova. Před Battistovým domem.

Vystoupí Lucenzio a jeho sluha Tranio.

LUCENZIO Tranio, tolik jsem si vždycky přál

navštívit Padovu, kolébku věd,

a už jsem zde - v rozkvetlé Lombardii,

v zahradě naší krásné Itálie,

vyzbrojen laskavostí svého otce,

jenž dal mi požehnání a též tebe,

věrný a spolehlivý služebníku.

Zde zakotvíme a zde zasvětime

svůj život studiu a poznání.

Narodil jsem se ve ctihodné Pise,

stejně jako můj drahý tatínek,

siňor Vincenzo Bentevolia,

obchodník známý všude ve světě,

ve Florencii jsem získal vzdělání
a nyní, abych dostál nadějím
vloženým do mě, hodlám korunovat
své předpoklady řadou ctnostných skutků.

Proto se, Tranio, chci zabývat
praktickou aplikací cti a ctnosti
co podmínky šťastného života.

Co tomu říkáš? Z Pisy do Padovy
přicházím jako člověk, který z louže
se vrhá do hlubin všech vědomostí
a nenasytně hasí svoji žízeň.

TRANIO Mi perdonate, vzácný pane, i když
jsem samozřejmě s vámi zajedno
a těší mě, že nepřešla vás chuť
sát sladkou medovinu moudrosti,
chci pouze poprosit vás, abyste se
tím mokem neopájel přes míru
a samou učeností nezblbnul.

Abyste pro přísného Aristotela
se povýšeně nezřek Ovidia.

Logiku bystřete si mezi lidmi
a rétoriku cvičte v hovoru.

Vše okořeňte hudbou, poezií,
ať se vám potom snáze polyká
matematika a metafyzika.

Co nechutná vám, nezažene hlad,

studujte jenom to, co máte rád.

LUCENZIO Díky ti, Tranio, dám na tvé rady.

Jenom co Biondello dorazí,

najmeme si tu ihned vhodný dům,

kde bychom mohli se ctí přijímat

přátele, které v městě najdeme.

Ne, počkej ještě. Kdopak to sem jde?

TRANIO Nějaký tyátr nám na přivítanou.

Vystoupí Battista s dcerami Kateřinou a Biankou,

starý pán Gremio a Hortensio, nápadník Bianky.

Lucenzio a Tranio ustoupí stranou.

BATTISTA Tak dost už, pánové, dost naléhání.

Snad jsem řekl jasně, že svou mladší dceru

nikomu nedám, dokud nenajdu

ženicha pro tu starší, Kateřinu.

Jestli z vás někdo tuhle miluje

- oba vás znám a chovám v úctě -, prosím,

nic nenamítám, můžete ji získat.

GREMIO Tuhle a získat? Tůdle! Radši ztřískat.

Tady je, Hortensio. Vem si ji!

KATEŘINA (K Battistovi)

To jste chtěl, otče? Tak mě znemožnit,

aby se o mě každý otíral?

HORTENSIO Otíral? O vás? Nikdy. Jste moc ostrá.

O vás bych se moh leda pořezat.

KATEŘINA Nemějte strach! Vás řezat nebudu,
protože mně jste, pane, lhostejný.

A kdybyste snad přece jenom chtěl,
židlí vám zvalchuju váš kokrhel
a přidám kopanec. Jo, na zadnici.

HORTENSIO Pánbůh mě chraň před touhle satorií.

GREMIO Mě taky. Amen.

TRANIO (Stranou k Lucenziovi)

Sledujete to, pane? To je mela!

Ta holka je tak strašná, až je skvělá.

LUCENZIO (Stranou k Traniovi)

Zato ta druhá ve svém mlčení
je zosobněné božské zjevení.

Bud' zticha, Tranio.

TRANIO (Stranou k Lucenziovi) No dobře, pane.

Už ani muk, ať z toho něco máme.

BATTISTA Panstvo, teď uděláme, jak jsem řek,
a Bianka půjde pěkně domů. Bianco,
netrap se proto, Bianco, Biančičko,
vždyť ty jsi moje zlato, zlatíčko.

KATEŘINA Mazánek je to. Když se přesvědčí,
že jí to svědčí, hned se rozbrečí.

BIANKA A tebe těší jenom trápit mě.

(K Battistovi) Tatínku, pokorně vás poslechnu

a o samotě zůstanu jen s knihou

a se svou loutnou, jak si přejete.

LUCENZIO (Stranou k Traniovi)

Tranio, slyšels? Slyšels bohyni?

HORTENSIO Siňore Battisto, to přeháníte.

Proč musí chudák Bianka trpět za to,

že my ji chceme?

GREMIO Kvůli téhle sani

ji chcete věznit? Bianka musí pykat

za prostořekost téhle dračice?

BATTISTA Pánové, dost. Jsem pevně rozhodnut.

Bianko, jdi domů.

Odejde Bianka.

Protože vím, že moje mladší dcera

má talent pro hudbu a poezii,

rozhodl jsem se najmout pro svůj dům

učitele. A jestli, Hortensio,

nebo vy, Gremio, o někom víte,

přiveďte nám ho. Každého z těch mistrů

přivítám vřele, neboť chci svým dětem

dopřát co nejskvělejší vzdělání.

Sbohem. Ty, Kateřino, můžeš zůstat.

Chci s Biankou ještě něco projednat.

Odejde.

KATEŘINA A taky můžu jít, když se mi zachce.

Bude mi předpisovat co a jak,

kdy, kde a s kým, jak dlouho? Pcha. To zrovna.

Odejde.

GREMIO Jenom si jdi, a nejlíp do pekel. Tady tvé vlohy nikdo nedocení. Siñore Hortensio, zdá se, že si ještě počkáme, než se dočkáme ženské lásky, a nakonec stejně přijdem zkrátka. Ať na to koukám zleva nebo zprava, vypadá to bledě. Buďte zdrav. Abyste ale věděl, já z lásky k Biance neustanu a budu hledat a hledat, až najdu a doporučím jejímu otci učitele, který ji vyučí ve všem, co má ráda.

HORTENSIO Já rovněž tak, siñore Gremio. Ale počkejte ještě.

My dva jsme soupeři a musíme stát vždycky proti sobě, vidíte? Jenomže pochopte, v současné situaci, abychom znovu získali přístup k naší milované a mohli statečně soupeřit o její lásku, je třeba dočasně se spojit a společně zařídit jistou věc.

GREMIO Prosím vás jakou?

HORTENSIO Najít manžela pro její sestru.

GREMIO Manžela? Leda čerta.

HORTENSIO Řekl jsem manžela.

GREMIO A já řek čerta. Hortensio, chlapče, kdo by byl takový blázen, aby si na krk uvázal takovou semetriku? To radši oprátku.

HORTENSIO Ale, ale, pane Gremio, nechte toho. Přirozeně že my dva bychom těžko měli trpělivost snášet její běsnění, jenže

jistě by se našli i tací, jen bohužel

nevím zrovna kde, kteří by ji brali všemi deseti.

Za ty peníze!

GREMIO Já nevím. Ačkoli kdyby mně někdo dával její věno jen za

to, že si každé ráno stoupnu na pranýř a nechám se ztřískat

karabáčem, já bych to snad i vzal. Ale vzít si ji?

HORTENSIO Není růže bez trní, jak se říká. A proto, když už

z nás tahle nesnáz učinila přátele, číňme se, příteli, i my

a hledejme manžela, neboť až za starší sestrou³⁵ spadne klec,

bude smět ta mladší svobodně pod čepec.

A pak ať se rozhodne, Biančička. Šťastnější vyhraje. Hop, nebo

trop. Konec dobrý, všechno dobré.

Tak co vy na to, pane Gremio?

GREMIO Souhlasím, a milerád bych

nejlepšího koně v Padově dal tomu,

kdo by o ni stál a pak si ji vzal

v kostele, do postele a hlavně z jejich domu. Jdeme!

Odejdou Gremio a Hortensio.

TRANIO Opravdu, pane, to snad není možné,

takhle se zčistajasna zamilovat.

LUCENZIO Tranio, kdyby se to nestalo,

taky bych tomu nikdy nevěřil.

Viděl jsi, jenom jsem tu stál a koukal

a z toho koukání a stání vzešla láska.

A teď ti musím přiznat, příteli,

drahý a blízký mi, jak byla Anna
královně z Kartága, že hořím, sálám
a lehnu popelem, Tranio, jestli
ta cudná dívka nestane se mou.

Porad' mi, Tranio, vím, že to umíš.

Pomoz mi, Tranio, vím, že víš jak.

TRANIO Lásku vám, pane, nevymluvím. Řeči
vás nevyhladí, stůně-li vám srdce.

Však: "Redime te captum quam queas minimo."

Aneb: "Z lásky se vykup hlavně lacino."

LUCENZIO Máš zdravé názory a díky za ně.

Pokračuj! Zatím to zní dosti slibně.

TRANIO Tak divoce jste na to děvče zíral,
že vám to hlavní možná uniklo.

LUCENZIO Co by mi uniklo? Viděl jsem všechno.

Tvář krásnou jak tvář božské Európy,
před kterou Zeus pokorně se sklonil
a krétské břehy zlíbal koleny.

TRANIO Víc nic? A toho jste si nevšim, pane,
jak její sestra začla vyvádět
a střečkovat, až uši zaléhaly?

LUCENZIO Všiml jsem si, jak z korálových rtů
té bohyně se vydral vzdech a rázem
mámivá vůně obestřela svět.

TRANIO (Stranou)

Je načase ho z toho transu dostat.

(K Lucenziovi) Jestli ji chcete, pane, vzbud'te se

a vemte rozum do hrsti! Oč jde:

Ta starší sestra je tak strašná štěkna,

že dokud není z domu, nemůže

se z domu na krok hnout ani ta pěkná.

Do klece zavřel otec holubici,

aby ji neplašili nápadníci.

LUCENZIO To není otec, Tranio, to je tyran!

Jenomže nemluvil on taky o tom,

že pro svou dcerku hledá učitele?

TRANIO Ano, to řek. A vy už máte plán.

LUCENZIO Mám, Tranio.

TRANIO A o co, že vím jaký?

Mě totiž napadlo v tu ránu totéž.

LUCENZIO Tak schválně, mluv!

TRANIO Tím učitelem, který

slečinku dovzdělá, chcete být vy,

není-liž pravda?

LUCENZIO Správně. A proč ne?

TRANIO Protože kdo pak bude v Padově

hrát roli syna pana Vincenza,

starat se o dům, číst a studovat,

obcházet krajany a zvát je k sobě?

LUCENZIO Bez obav, Tranio. Já vím, co dělám.

Tady nás zatím nikdo neviděl
a podle tváře sotva někdo pozná,
kdo z nás je pán a kdo je sluha. Pročež,
ty budeš pán, ty budeš místo mě
dbát o dům, služebnictvo, o mé jméno,
a já nebudu nikdo: Florent'an,
Napolitán, chudobný poutník z Pisy.
Tak ujednáno? Tranio, jdem na to.
Svlékni se. Tady máš můj plášť a klobouk.
Až přijde Biondello, bude tvým sluhou.
Jen aby držel jazyk za zuby.

TRANIO To bude muset.

Dělejte si, co chcete. Vy jste pán
a já vás musím ve všem poslechnout.

(Převlékají se)

Však mi váš otec při loučení říkal:
"Buď jeho pravou rukou." I když nevím,
jestli to myslel takhle doslova.

Rád budu, pane, Lucenzia hrát,
tu figuru mám konec konců rád.

LUCENZIO A já si zase rád zahraju kmána,
když za odměnu čeká mě ta panna,
co jedním pohledem mě zotročila.

Vystoupí Biondello.

Už jde ten lotr. Kampak jsi nám zmizel?

BIONDELLO Já? Zmizel? Pane, teď jsem celej pryč, 20 že vy tu nejste. Proč vás ten lump svlík?

A proč vy jeho? Co se to tu děje?

LUCENZIO Na tyhle legrácky teď není čas!

Pojď sem a poslouchej! Chvilí je vážná.

Tranio, aby zachránil mi život,

vzal na sebe mou podobu a já

se převlík za něho. Jsem psanec, chlapče.

Před chvílí jsem tu v hádce zavraždil

jednoho šlechtice. Jsem v nebezpečí.

Musím se skrývat. Tobě příkazuji,

abys mu, než se vrátím, dělal sluhu.

Rozumíš?

BIONDELLO Kdo? Já? Čemu? Jemu? Ne.

LUCENZIO Napříště není žádný Tranio.

Tvůj pán je on a zve se Lucenzio.

BIONDELLO Má to tak někdo štěstí. Proč ne já?

TRANIO Tvé štěstí, chlapče, ti tvůj pán zajistí,

až ožení se s mladší dcerou Battisty.

A kvůli němu radím ti, ne kvůli mně,

chovej se v každé společnosti

diskrétně.

Říkej mi Tranio, když budu sám,

jinak jsem vždycky Lucenzio, tvůj pán.

LUCENZIO Tranio, ještě něco. Příteli,

chci, abys tamtěm dvěma lezl do zelí.

Buď další sok. Neptej se, o co kráčí.

Mám pádný důvod. To ti musí stačit.

Odejdou.

Mluví osoby z předešlé scény.

. SLOUŽÍCÍ Pán ráčil zadřímnout. Hra se mu nezdá?

SLY Zdá, nebo nezdá? Kruci, já teď nevím.

Ale je pěkná. Už to skončilo?

PANOŠ Kdepak! Jsme teprve na začátku, sire.

SLY Báječný pokoukání, paní madam!

Už aby byl konec.

Zůstávají sedět a dívají se.

Scéna 2.

Padova. Před Hortensiovým domem.

Vystoupí Petruccio a jeho sluha Grumio.

PETRUCCIO Verono, na pár dní se s tebou loučím,

jenom co navštívím tu v Padově

pár kamarádů, hlavně Hortensia,

toho mám nejradši. Á, tady bydlí!

Grumio, buš! Slyšíš mě? Tluč a buš!

GRUMIO Vás, pane, mám tlouct a bušit? Ale, pane Petruccio,

to bych si nikdy nedovolil!

PETRUCCIO Ty troubo. Na ty v domě řádně buš!

GRUMIO Do vás mám bušit? To bych se bál.

Já, a do vás? Kdepak!

PETRUCCIO Neštví mě! Tluč a bouchej na tu bránu,
jinak já tobě dám pořádnou ránu.

GRUMIO Pán se nějak dopálil.

To tak. Jo, já vás bacím
a vy mi dáte facku, až se skácím.

PETRUCCIO Tak bude to? A když ty nechceš bušit,
zacinkám, chlape, já na tvoje uši,
až budeš zpívat: do - re - mi.

(Tahá Grumia za uši)

GRUMIO Hej, pomoc! Pomoc! Můj pán zešílel.

PETRUCCIO Tak zaboucháš mi, nebo tě mám zbouchat?

Vystoupí Hortensio.

HORTENSIO No co je, co je? Co se tady děje?

Grumio a můj přítel Petruccio!

Co nového je u vás ve Veroně?

PETRUCCIO Hortensio, přišels nás rozsoudit?

Con tutto il cuore ben trovato.

HORTENSIO Alla nostra casa ben venuto, molto onorato
signor mio Petruccio.

Grumio, vstaň! Rozhodnu vaši při.

Grumio vstává.

GRUMIO Ted' seká latinu, pane, ale marně. Poněvadž
já mám konečně zákonitej důvod odejít
z jeho služeb. No uznejte. Poručil mi, abych
ho ztlouk a zbouchal, a to prosím řádně.

Mohl by, pane, sluha takhle naložit se svým
pánem v jeho stavu?

A jen proto, že s ním takhle nenaložím,
mám dostat nakládačku, až se složím?

PETRUCCIO Ty hlavo dutá! Milý Hortensio,
řek jsem mu, aby bušil na vrata,
ale ten vrták odmít poslechnout.

GRUMIO Na jaký vrata? Šmarjápanno, vrata!

Neříkal jste doslova: "Do mě buš?

Mě tluč a zbouchej, nebo zbouchám tebe?"

A teď tu na mě jdete s vratama.

PETRUCCIO Buď zticha, nebo zmiz, radím ti dobře!

HORTENSIO Klid, Petruccio! Nech ho na pokoji!

Copak to do vás vjelo? Hádat se,
ty a tvůj starý, věrný Grumio?

Radši mi pověz, drahý příteli,
co zaválo tě z Verony až k nám?

PETRUCCIO Vítr, co honí sem tam po světě

mladíky, kteří hledají své štěstí

jinde než za pecí. Zkrátka a dobře,

Hortensio, jsem na tom asi takhle:

Antonio, můj otec, už je v pánu

a já vyrazil mezi lidi, abych

se šťastně oženil a usadil.

Peníze v kapse mám, majetek doma

a tak se rozhlížím, kde se co šikne.

HORTENSIO Moh bych tě, Petruccio, vzít za slovo

a někoho ti rovnou dohodit.

Jenomže to by ses mi poděkoval,

a přitom, řeknu ti, je bohatá,

moc bohatá! Jsi ale kamarád

a takovou saň bych ti tedy nepřál.

PETRUCCIO K čemu ty okolky? My dva se známe,

Hortensio. Jestli víš o ženě

dost bohaté, že by mě svedla k svatbě

nejsladší písní lásky "cinkylinky",

pak ať je ohyzdná jak baba Jaga,

stará jak Sibyla, zlá, hubatá

jak Sókratova Xantipa, a horší,

mě nerozhází, ve mně neuhasí

horoucí city, ať si třeba běsní

jak rozbouřený příboj Jadranu.

Jestli má jmění, je to žena pro mě.

Bez peněz totiž není štěstí v domě.

GRUMIO (K Hortensiovi)

Vidíte, pane? Tomuhle se říká mluvit

na rovinu a od srdce. Dejte mu hromadu peněz,

a on si vezme za ženu třeba necky nebo pometlo

nebo rachomejtli, co nemá ani zub, zato nemocí

jak pětadvacet hajter. Hlavně že to něco hodí. Darovanému

koni na zuby nekoukej.

HORTENSIO Když už jsme došli takhle daleko,

dokončím, co jsem nadhodil jen žertem.

Moh bych ti, Petruccio, dohodit

bohatou, mladou, krásnou nevěstu,

která je navíc z dobré rodiny.

Má pouze jednu vadu, a ta stačí,

je totiž drzá, hádavá a vzteklá,

že horší exemplář jsi neviděl.

Kdybych byl na tom ještě hůř než teď,

za zlatý důl bych si tu ženskou nevzal.

PETRUCCIO Mlč, prosím tě. Ty neznáš cenu peněz.

Rychle mi řekni, jak se jmenuje,

a já jdu za ní, ať si hromuje,

jako když na podzim o sebe křísnou mraky.

HORTENSIO Battista Minola je její otec,

dvorný a milý pán. A ona se

jmenuje Kateřina Minolová,

nejhubatější ženská z Padovy.

PETRUCCIO Ji neznám, ale o něm jsem dost slyšel,

s mým otcem byli dobří přátelé.

Nepůjdu spát, dokud ji neuvidím.

A proto, Hortensio, nezlob se,

že sotva co jsem přišel, pádím pryč -

ledaže bys mě k slečně doprovodil.

GRUMIO Zapřisahám vás, pane, pust'te ho na ni,
dokud je v ráži. Kdyby ho znala aspoň z poloviny
tak dobře jako já, věděla by, že co se hubování
týká, na něho je krátká. Může mu nadávat,
může ho špinit horem dolem, jeho se to netkne.
Jenomže až on otevře kanál svý výmluvnosti,
vyhrne se na ni takovej vodopád nevymáchaných slov,
že bude chudinka jen mlčky polykat andělíčky, aby se
v tý záplavě neutopila. Vy nevíte, co ten člověk umí.

HORTENSIO Počkej, Petruccio, já půjdu s tebou.

Siňor Battista totiž ve svém domě
chová i poklad mého života,
svou mladší dceru, přenádhernou Bianku.

Skrývá ji přede mnou i přede všemi
dalšími nápadníky. A víš proč?

Protože Kateřinu, o jejíž
nedostacích jsem ti už povídal,
si nikdo nechce vzít a on se bojí,
že zůstane mu na krku. Tak rozhod,
že Bianka prostě musí zůstat panna,
dokud ta divoká nebude vdaná.

GRUMIO Kdo by chtěl za ženu
divokou kačenu!

HORTENSIO Mám k tobě prosbu. Hodím na sebe
nějaké skromné šaty a ty mě,

Petruccio, uveď k Battistovi

co učitele hudby pro Bianku,

abych jí mohl dávat hodiny

a hodiny jí dával tajně znát,

jak po ní toužím, jak ji miluju.

Vystoupí Gremio s listem papíru a Lucenzio v převleku
za učitele.

GRUMIO No vida! Náramně to ti mladí upekli,

aby starýho člověka vypekli. Hej, pane, pane,

ohlídněte se. Co se to sem nese?

HORTENSIO Mlč, Grumio. To je můj soupeř v lásce.

Petruccio, ustupme chvíli stranou.

GRUMIO Hoch jako lusk a pravý elegán.

Hortensio, Petruccio a Grumio ustoupí stranou.

GREMIO (K Lucenziovi)

V pořádku. Seznam četby schvaluji.

A - co jsem chtěl? Jo, dej je krásně svázat.

Ať jsou to jenom knihy o lásce.

Nic jiného se mi s ní učit nesmíš!

Rozumíš? Vedle toho, co ti dá

pan Battista, i já tě odměním,

jak náleží. Na, tady máš ten seznam.

A knihy hezky pokrop voňavkou,

když mají patřit Biance, jež je sladší

nad všechny parfémy. Co s ní chceš číst?

LUCENZIO Cokoli budu číst, budu číst za vás

a za vás budu mluvit, patrone,

tak přesvědčivě, že byste to vy,

stát na mém místě, lépe neřekl,

leda byste měl vyšší vzdělání.

GREMIO Ba, není nad vzdělání, to je velká věc.

GRUMIO (Stranou) Může být někdo větší pitomec?

PETRUCCIO Mlč, lumpe.

HORTENSIO Tiše, Grumio. (Vystoupí do popředí)

Pozdrav vás pánbůh, pane Gremio.

GREMIO Á, siňor Hortensio, buďte zdrav.

Že nevíte, kam jdu? He? K Minolovým.

Slíbil jsem, že se někde porozhlédnu

po učiteli k slečně Biančičce,

a šťastnou náhodou jsem objevil

tohoto mladíka, jenž vzděláním

i chováním se pro ni hodí. Vyzná

se v knihách, vid'? A to v těch nejlepších.

HORTENSIO No výtečně. Já zase potkal pána,

který mi doporučil skvělého

hudebníka pro naši drahou slečnu.

Nezanedbávám povinnosti k té,

již miluji jak nikdo na světě.

GREMIO Jenomže mně je Bianka ještě dražší!

GRUMIO (Stranou) Aby ne. Bude ho stát majlant.

HORTENSIO Ted' není čas se v lásce trumfovat
a překřikovat se, kdo má víc rád.

Když poprosíte, možná že vám řeknu
báječnou novinu. Zde tento pán,
jehož jsem právě potkal, je prý svolný,
když dohodneme se a když i věno
bude jak náleží, vzít si tu saň.

GREMIO To se snáz řekne, nežli udělá.

Ví vůbec, Hortensio, jaká je?

PETRUCCIO Slyšel jsem, že je hádavá, zlá, zpupná.

Jestli nic víc, pak je to maličkost.

GREMIO Prosím vás, pane, odkudpak jste přišel?

PETRUCCIO Z Verony. Otec Antonio zemřel
a mně tu nechal dost, abych si žil
a užíval si, dokud síly stačí.

GREMIO Moc nevystačí vedle vzteklé Káči!

Ale když, pane, troufnete si na ni,
máte mou podporu i požehnání.

A žádost o ruku kdy chcete vznést?

PETRUCCIO Kdy? Okamžitě.

GRUMIO Požádá o ruku, dostane pěstí. Kdy? Okamžitě.

PETRUCCIO Proto jsem přece přišel, pánové!

Snad neohluchnu z trochy povyku.

Copak jsem neslyšel, jak řičí lvi?

Jak bouří oceán, v němž větry ryjí

jak stádo rozzuřených divočáků?

Copak jsem neslyšel, jak rány z děl

se střídaly s nebeskou kanonádou?

Copak jsem neslyšel v bitevní vřavě

troubení trumpet, ržání koní, jek?

A vy mě chcete strašit řečmi ženské,

která když vybuchne, blafne to míň,

nežli když v ohni rozprskne se kaštan?

S tím strašete děti.

GRUMIO On se nebojí.

GREMIO Hortensio, musím vám gratulovat.

Tohoto pána seslalo nám nebe.

Poslouží sobě stejně jako nám.

HORTENSIO Slíbil jsem mu, že svorně uhradíme

náklady námluv, ať jsou jakékoli.

GREMIO Uhradíme, když o ni bude stát.

GRUMIO Tím jsem si tak jist, jako že mám hlad.

Vystoupí Tranio jako Lucenzio a Biondello.

TRANIO Má úcta, pánové, prosím vás, povězte mi,

nevíte náhodou, kde bych našel dům

siňora Battisty Minoly?

BIONDELLO Myslíte, pane, toho, který má tu rozkošnou dceru,

vidíte?

TRANIO Ba, právě toho, Biondello.

GREMIO No počkejte, snad nemyslíte tamtu.

TRANIO Tu i tam myslím, na jednu, co znám tu.

PETRUCCIO Hlavně ať nemyslí na tu mou nabroušenou.

TRANIO Myslím na tu, která je všech žen ženou.

LUCENZIO (Stranou) Tranio, skvěle.

HORTENSIO Víím, o co vám kráčí.

Dcery jsou dvě a vy chcete tu mladší.

TRANIO A kdyby, máte něco proti tomu?

GREMIO Vůbec nic, když hned odtáhnete domů.

TRANIO Ulice, pane, jsou všem přístupné,

či ne?

GREMIO Ulice ano, zato ona ne.

TRANIO A pročpak, prosím?

GREMIO Proto, vážený,

že se s ní pan Gremio ožení.

HORTENSIO Že se s ní Hortensio ožení.

TRANIO Pánové, klid a vyslechněte mě,

snad můžeme se chovat rozumně.

Pan Battista je urozený pán,

jehož můj otec dosti dobře zná,

a čím je jeho dcera krásnější,

tím více nápadníků může mít.

Co na tom, že má o jednoho víc,

když trójská Helena jich měla na tisíc.

Před Bianku předstoupíme jako trio,

zvítězí jeden - doufám, že Lucenzio.

GREMIO Huba mu jede jako namydlená.

LUCENZIO Ti namydlení zmlknou jako pěna.

PETRUCCIO Hortensio, co to tu všichni melou?

HORTENSIO Dovolte, pane, abych se vás zeptal.

Vy už jste někdy slečnu Bianku viděl?

TRANIO Ne, ale znám je obě z doslechu.

Jedna je proslulá svou hádavostí,

druhá je vzor všech předností a ctností.

PETRUCCIO Ne abyste mi za tou první lez!

GREMIO S tou by si neporadil ani Herkules,

a že to, pane, byl náramný pašák.

PETRUCCIO Abyste tomu správně rozuměl.

Tu mladší dceru, o kterou vám jde,60 si její táta drží pod
zámkem

a žádné ctitele k ní nepustí.

Teprv až starší bude vdaná paní,

bude ta mladší dcera na vdávání.

TRANIO Pak vy jste, pane, naším zachráncem

a pomůžete Biance, jim, mně, všem.

Jestliže vskutku prolomíte ledy

a vezmete si jednu, aby druhá

si mohla vybrat, pak ten šťastný vítěz,

který ji získá, dluží vám svůj vděk.

HORTENSIO Správně jste pochopil, správně jste řek.

A když jste se k nám přidal jako rival,

musíte jako my se revanšovat

tomuto pánovi za jeho služby.

TRANIO Milerád, panstvo, čehož důkazem

je to, že vás dnes odpoledne zvu

připít si na zdraví dvou krásných žen -

jak právníci, co u soudu se bijí,

u stolu ale spolu svorně pijí.

GRUMIO,

BIONDELLO No to je nápad! To je nápadník!

HORTENSIO Když zaplatí za celou společnost,

pak budeš ty, Petruccio, můj host.

Odejdou.

jednání II.

Scéna 1.

Padova. V Battistově domě.

Vystoupí Kateřina a Bianka.

BIANKA Vždyť je to ostuda, moje i tvoje!

Sestřičko, copak jsem tvá otrokyně?

To přece nejde! Tuhle parádu

si ale klidně sundám. Rozvaž mě!

Nechám si třeba jenom spodničku.

Udělám všechno, co mi poručíš.

Vím, že ta mladší musí poslouchat.

KATEŘINA Tak mi hned řekni, kterého z těch pánů

máš nejradši. A žádné vytáčky!

BIANKA Prosím tě, věř mi, nepotkala jsem

doposud ani jediného muže,

který by se mi líbil víc než jiní!

KATEŘINA Není to Hortensio? Nelži mi!

BIANKA Jestli se tobě líbí, přísahám,

že budu prosit, aby si tě vzal.

KATEŘINA Slečinka tedy chce spíš boháče.

S Gremiem budeš jako v bavlne.

BIANKA I takového bys mi záviděla?

Určitě žertuješ, teď už to chápu,

to celé bylo prostě jenom v žertu.

Ale už dost. Prosím tě, rozvaž mě.

KATEŘINA V žertu? Pak tohleto je taky žert! (Udeří ji)

Vystoupí Battista.

BATTISTA Co je to? Dost! Kde se to v tobě bere?

Biančičko, neboj. Chudák děvče, pláče. (Rozváže ji)

Jdi, vrať se k šití. Jí si nevšímej!

(Ke Kateřině) Copak se nestydíš, ty dračice?

Proč ubližuješ té, která ti nikdy

neřekla křivé slovo? Slyšíš? Mluv!

KATEŘINA Mně natruc, navzteklá, ale já ji -

(Vyráží proti Biance)

BATTISTA Cože? I přede mnou? Jdi dovnitř, Bianco.

Bianka odejde.

KATEŘINA Všichni jste pořád proti mně! No ovšem!

Ona je vaše všechno. Teď se vdá,
jen já zůstanu doma na očet
a do smrti už budu stará panna.
Nic neříkejte! Jdu se vybrečet.
Jenomže, těšte se, já se vám pomstím.
Odejde.

BATTISTA Měl někdy někdo větší soužení?

Kdo to sem jde?

Vystoupí Gremio, Lucenzio ve skromném převleku za učitele,
Petruccio, Hortensio v převleku za muzikanta, Tranio v převleku
za Lucenzia a Biondello s loutnou a knihami.

GREMIO Dobrého jitra, pane Battisto.

BATTISTA Vítejte, pane Gremio, vítejte všichni, pánové.

Pozdrav vás pánbůh.

PETRUCCIO Zdravím vás, pane. Vy prý máte tu
půvabnou, ctnostnou dceru Kateřinu.

BATTISTA Mám dceru Kateřinu.

GREMIO Vy jste moc hr, musíte popořádku.

PETRUCCIO Neplet' se mi, pane, do námluv!

(K Battistovi) Jsem z Verony, a když jsem se tam doslech
o její kráse, moudrosti a vtipu,
jak vlídná je, jak milá, skromná, ctnostná,
jak jemné mravy má a vůbec všechno,
hned jsem jel sem a trouf si bez pozvání
k vám vtrhnout, abych na své vlastní oči

se přesvědčil, že pověst nelhala.

A tady jako vstupné za tu poctu

(Představí Hortensia)

vám vedu mladíka, zběhlého v hudbě

a matematice, aby v těch vědách

doučil vaši dceru, která prý

v nich není žádnou začátečnicí.

Přijměte ho a nedejte mi košem.

Lizio jmenuje se a je z Mantovy.

BATTISTA Těší mě, pane. Už jen kvůli vám

ho přijmu rád. Však o to víc mě mrzí,

že moje dcera pro vás nebude.

PETRUCCIO Chápu. Nechcete se s ní rozloučit,

anebo se vám nezamlouvám já?

BATTISTA Ne, tak to není. Ale vím, co říkám.

Jakže se, prosím, pane, jmenujete?

PETRUCCIO Petruccio. Jsem syn Antonia

z Verony. V Itálii byl dost známý.

BATTISTA I já ho znal. A jeho syna vítám.

GREMIO Nic proti vaší rodině, však, pane,

pust'te nás, prosebníčky, ke slovu.

Madonna mia, vy jste ale divoch!

PETRUCCIO Pardon, siñore, třesu se už na ni.

GREMIO Třeste se, bude to otřesná paní.

(K Battistovi) Pozornost pana Petruccia je jistě chvályhodná,

leč i já, sousede, abych dosvědčil svou oddanost, v níž se mi
nikdo nevyrovná, mám pro vás dárek v podobě tohoto mladého učenice
(Představí Lucenzia), jenž, vystudovav v Remeši, je přinejmenším
o stejně futrovaný v řečtině, latině a jiných jazycích, jako se
tamten vyzná v hudbě a matematice. Jmenuje se Cambio a, prosím
vás, vemte ho gratis do služby.

BATTISTA Mé vřelé díky, pane Gremio.

Jste přijat, Cambio. (K Traniovi) Ale jak vidím,
vy, pane, nejste zdejší. Čemu vděčím
za vaši návštěvu, smím-li se zeptat?

TRANIO Omlouvám se, že jsem tak troufale
k vám vpadl a že jako cizinec
přicházím ucházet se o ruku
sladké a sličné slečny Biančičky.

Znám vaše pevné rozhodnutí, pane,
že nejdřív musíte vdát starší dceru.
Jenom vás prosím, až vám prozradím
své jméno a svůj původ, abych směl
být počítán k těm, kteří se jí dvoří,
a měl i stejné podmínky jak oni.

Příspěvkem ke vzdělání vašich dcer
ode mne budiž tento prostý nástroj
a zde pár latinských a řeckých knih.

Získají na ceně, když budou vaše.

BATTISTA (Listuje v jedné z knih)

Lucenzio. A odkud pocházíte?

TRANIO Z Pisy, siňore. Jsem syn Vincenzův.

BATTISTA Význačný člověk. Moc jsem o něm slyšel.

No to vás tedy u nás pěkně vítám.

(K Hortensiovi) Vám dáme loutnu.

(K Lucenziovi) A vám dáme knihy.

A můžete jít rovnou za žáčkami.

Holahó, kde jste kdo?

Vystoupí Sloužící.

Ty pány odved'

za mými dcerami. A řekni jim,

že jsou to profesoři. Ať jsou hodné!

Odejdou Sloužící, Hortensio, Lucenzio a Biondello.

A my se zatím projdem po zahradě,

než bude oběd. Jsem rád, že jste přišli,

a buďte u nás všichni jako doma.

PETRUCCIO Siňore Battisto, moje věc spěchá,

já nemám čas se dvořit každý den.

Otce jste znal, tak víte, co jsem zač,

jediný dědic jeho majetku,

který jsem spíše rozmnožil, než ztenčil.

Proto chci vědět, než si slečnu vezmu,

jak velké věno mohu očekávat.

BATTISTA Až umřu, půlku všeho, co je moje,

a dvacet tisíc rovnou na ruku.

PETRUCCIO A já jí zase můžu zaručit,

jestli mě přežije, co vdovský podíl

veškeré svoje polnosti a statky,

s výhradou toho, že pár drobností

se upřesní ve zvláštní klauzuli.

BATTISTA Na jednu drobnost zapomínáte,

na její lásku. Co když odmítne?

PETRUCCIO O to strach nemám. Víte, tatínku,

jsem stejně tvrdý, jak je ona hrdá.

Tam, kde se setkají dva požáry,

co živí jejich žár, je brzy pryč.

Ohýnek v jemném vánku plápolá,

však vichřice ho uhasí jak sirku.³⁵

Tak já se poddám jí a ona mně.

Jsem chlap a nedvořím se jako chlapec.

BATTISTA Jen do toho a přeju ti moc štěstí,

připrav se ale na pár ostrých slov.

PETRUCCIO Budou jak vítr, který řeže do skal

a jenom zkouší jejich odolnost.

Vystoupí Hortensio s rozbitou hlavou.

BATTISTA Copak je, příteli, proč jsi tak bledý?

HORTENSIO Jestli jsem zbled, pak, hrome, jenom z ní.

BATTISTA To tě tak ohromilo její nadání?

HORTENSIO Nadávat umí ohromně, jak voják.

Dejte jí místo loutny radši bodák.

BATTISTA Ovládnout loutnu nikdy nejde náraz.

HORTENSIO Ona to zvládne. Bože, to byl náraz!

Řek jsem jí jenom, že se přehmátla

a že jí trochu srovnám prstoklad,

načež se ona strašně rozlítla,

vykřikla: "Srovnáš? To já srovnám tebe!"

a bacila mě loutnou po hlavě,

až hlava proletěla skrz ten nástroj,

který mi zůstal na krku jak chomout.

Stál jsem jak v kládě, hleděl loutnou ven

a ona dokola mi nadávala

do šumařů, drnkalů, brnkalů

a ještě horších jmen jak zjednaná.

PETRUCCIO Panečku, to je ale správná ženská!

Mám ji rád desetkrát víc nežli předtím.

Už abych si s ní mohl poklábosit.

BATTISTA (K Hortensiovi)

Pojď, chlapče, se mnou. Neber si to tak.

Pokračuj v hodině s mou mladší dcerou.

Je učenlivá, dbalá dobrých rad.

Vy, Petruccio, jdete taky s námi,

nebo mám poslat Káťu za vámi?

PETRUCCIO Buďte tak laskav.

Odejdou všichni kromě Petruccia.

Počkám na ni tady.

Až přijde, musím na ni mazaně.

Když začne řvát, já jednoduše řeknu,

že zpívá sladce jako slaviček.

Bude se mračit? Řeknu jí, že září

jak čerstvě orosená ranní růže.

Bude-li mlčet, slova nevypraví,

hned budu chválit její výřečnost,

tak pregnantní a pronikavě pádnou.

Řekne mi: "Zmiz!", já poděkuju, jako

by mě tím zvala k sobě na týden.

A když mě odmítne, hned se jí zeptám,

nakdy chce ohlášky a nakdy svatbu.

Už jde. Tak, Petruccio, jdeme na to.

Vystoupí Kateřina.

Dobrý den, Kačko. Tak vám říkají, jsem slyšel.

KATEŘINA To jste si asi seděl na uších.

Mně říkají jen a jen Kateřina.

PETRUCCIO Nelži mi. Víím, že říkají ti Káčo

a někdy Katko, jindy Kačeno,

však, Katuško, Kateřinečko zlatá,

má Katynko, má k nakousnutí Káčí,

má kočko Kačko čokoládová,

Kačenko srdce mého, řeknu ti,

že když jsem slyšel, jak tě všude chválí,

tvou mírnost vynášejí do nebe,

i krásu, pro niž je vši chvály málo,

tak mě to vzalo, že si tě chci vzít.

KATEŘINA Když vás to vzalo, tak se seberte

a zmizte odtud! Co tu stojíte

jako kus dřeva?

PETRUCCIO Jako jaký kus?

KATEŘINA No jako pařez.

PETRUCCIO Tak si na mě sedni.

KATEŘINA Pak jste spíš osel. Osli lidi nosí.

PETRUCCIO Osli a ženy, když jsou obtíženy.

KATEŘINA Jste, pane, obtížný. Odejděte.

PETRUCCIO Víím, že jsi křehká, neboj, já tě budu

obtěžovat jen velmi zlehounka.

KATEŘINA Jenom mě neberte na lehkou váhu,

až vám ji vrazím, poznáte, co vážím.

PETRUCCIO Pusú mi vraž!

KATEŘINA Přes pusú dostanete.

PETRUCCIO Na pusú dáš mi pusú, až to mlaskne?

KATEŘINA Na pusú vám dám facku, až to pleskne.

PETRUCCIO Vosičko, proč jsi takhle pichlavá?

KATEŘINA Jsem pichlavá? Tak pozor na žihadlo.

PETRUCCIO Pak lehká práce, vytrhneme ho.

KATEŘINA Jak víte, blázne jeden, kde ho mám?

PETRUCCIO Každý ví, kde má vosu žihadlo.

V zadečku.

KATEŘINA A vy v ústech.

PETRUCCIO Žihadlo?

KATEŘINA Můj zadek! Když si troufáte brát si mě do úst.

PETRUCCIO Já že si do úst vzal váš zadeček?

Káčo, jsem šlechtic.

KATEŘINA Tady máš svůj erb!

(Udeří ho)

PETRUCCIO Ještě jednou, a naplácám ti, věř mi!

KATEŘINA Plácáte nesmysly. Vy že jste šlechtic?

Kavalír nikdy neuhodí dámu,

když nechce ztratit svoje dobré jméno.

PETRUCCIO Ne ztratit! Já ti ho chci, Kačko, dát.

KATEŘINA Ko ko ko dák! Vy jeden kohoute!

PETRUCCIO Jestli jsem kohout, buď mou slepičkou.

KATEŘINA Naštěstí nejsem slepá, kapouně.

PETRUCCIO Kačenko, netvař se tak kysele.

KATEŘINA Když vidím padavče, nemůžu jinak.

PETRUCCIO A kde ho vidíš? Tady žádné není.

KATEŘINA Ale je.

PETRUCCIO Tak mi ho ukaž!

KATEŘINA Nemám zrcadlo.

PETRUCCIO Ty myslíš mě?

KATEŘINA Tak mladý, a tak bystrý.

PETRUCCIO Mladý a silný, abych na tě stačil.

KATEŘINA A už tak sešlý.

PETRUCCIO Žalem.

KATEŘINA Vaše starost.

PETRUCCIO Tak buď mojí i ty! Mně neutečeš.

KATEŘINA Pusťte mě! Nevidíte, že mám vztek?

PETRUCCIO Naopak, lásko. Ty jsi andílek.

Ten, kdo mi říkal, že jsi nepřístupná,

byl očividně bohapustý lhář.

Vždyť ty jsi milá, hravá, zdvořilá,

málomluvná, však zato hodně krásná.

Nemračíš se a nekoukáš jak bubák,

do rtu se nehryžeš jak některé,

co s potěchou se umí jenom hádat.

Ty s pokorou přijímáš nápadníky

a odzbrojuješ je svou dobrotou.

A kdo mi tvrdil, že je Kačka chromá?

Ti pomlouvači! Vždyť je jako prut

štíhlá a rovná, jako ořech snědá,

a pod tou slupkou sladké jádýrko.

Ukaž, jak chodíš? Vid', že nepajdáš?

KATEŘINA Své sluhy komanduj, ty šílenče.

PETRUCCIO Dianě v hájku to tak neslušelo,

jak Katce, když se vznáší po síni,

mě těší, že máš její božské tělo,

jen přestaň už hrát cudnou bohyni.

KATEŘINA Kdepak jsi přišel k téhle rýmovačce?

PETRUCCIO Rýmuju spatra, dar po mojí matce.

KATEŘINA Nejspíš jsi jí spad s patra na hlavu.

PETRUCCIO Schází mi vtip?

KATEŘINA Ne, jen ti zamrz. Jdi se někam ohřát.

PETRUCCIO Chtěl bych se ohřát s tebou v postýlce.

A proto, Káčo, dost už těchhle řečí

a mluvmě k věci. Otec souhlasí,

abyste byla mojí ženou. Věno

je stanoveno, takže si vás vezmu,

ať chcete nebo ne. Já jsem muž pro vás.

A jako že mám oči, které vidí,

jaká jsi krásná, přísahám ti, že si

tě žádný jiný než já nevezme!

Vystoupí Battista, Gremio a Tranio jako Lucenzio

Já jsem byl zrozen k tomu, Kateřino,

abych tě zkontil, abych změnil Kačku

z divoké kočky v sladkou kočičku.

Už jde tvůj otec. Žádné odmlouvání.

Já chci a budu tě mít za ženu.

BATTISTA Siňore Petruccio, tak povídejte.

Jak vám jdou námluvy?

PETRUCCIO Skvěle, siňore, jak jinak než skvěle.

Snad nemyslíte, že bych já se spletl?

BATTISTA Copak je, dceruško, proč se tak mračíš?

KATEŘINA Říkáte dceruško? Jste vážně milý,

něžný a starostlivý tatínek,
když přejete si, aby si mě vzal
šílenec, sprosták, hulvát, co si myslí,
že stačí houknout, a má to, co chce.
PETRUCCIO Tatínku, křivdil jste jí, vy i celý svět.
Kačenka není zlá, a když se zlobí,
tak čistě jen z taktických důvodů.
Ta že je pyšná? Skromná je jak myška.
Divoká? Kdepak. Mírná je jak vánek.
Griselda nebyla tak trpělivá
a Lukrécie cudná jako ona.
Zkrátka a dobře, dohodli jsme se,
že tuhle neděli se vezmeme.
KATEŘINA Spíš budeš viset tuhle neděli.
GREMIO Slyšel jsi, Petruccio? Prý budeš viset!
TRANIO Takhle jste dopad? To je s námi konec.
PETRUCCIO Pánové, klid! Já si ji budu brát.
Jsme, jací jsme, vám do toho nic není.
Společně jsme se s Katkou dohodli,
že před vámi dál bude dělat zlou.
Ani byste mi, páni, nevěřili,
jak mě má ráda. Zlatá Kačenka!
Chytla mě kolem krku, přitáhla si mě
a pusou za pusou mi sázela,
že jsem k ní láskou rázem zahořel.

Jste zelenáči. Je to radost vidět,
jak ženská zkrotne, když je s chlapem sama.

I z nejhorší je rázem ovečka.

Podej mi ruku, Kačko. Já teď jedu
do Benátek a koupím krásné šaty.

Vypravte hostinu, sezvete hosty.

Má Kateřina bude nádherná.

BATTISTA Nevím, co říct. No, podejte si ruce.

Bůh opatruj vás, Petruccio. Je vaše.

GREMIO,

TRANIO Amen, a je to. My dva budem svědci.

PETRUCCIO Tatínku, ženo, páni, adié.

Teď musím do Benátek, v neděli
jsem zpátky s prstýnky a v plné zbroji.

Kačenko, pusu. V neděli jsme svoji.

Odejdou Petruccio a Kateřina, každý na jinou stranu.

GREMIO Viděl to svět, tak rychle sfouknout svatbu?

BATTISTA Z té transakce mám, přiznám se vám, strach.

To není risk je zisk, tohle je rovnou krach.

TRANIO Však vy jste na to vyžrál, padrino.

Ležák je z domu, a dost lacino.

BATTISTA Ze všeho nejvíc chci mít v domě klid.

GREMIO Ten bych mu přál, až ta saň začne klít.

Obraťme list, siňore Battisto.

Nadešel den, o kterém jsem vždy snil.

Jsem vaším sousedem, a jako první -

TRANIO Já mám rád Bianku víc, než mohou slova
vypovědět a než kdo může tušit.

GREMIO Tak jako já ji, mládě, nemiluješ.

TRANIO Staroušku, studíš.

GREMIO A ty připaluješ.

Jen zralý muž je ženě oporou.

TRANIO Však o mladé se ženské poperou.

BATTISTA Dost, pánové! Já rozsoudím váš spor.

Rozhodnout musí činy. Který z vás

mou dceru svede lépe zaopatřit,

ten získá její lásku. Pane Gremio,

co vy můžete připsat Biančičce?

GREMIO Předně, jak víte, mám ve městě dům,

bohatě zařízený, stříbrem, zlatem,

džbány a umyvadly z fajánsu,

v kterých si může cachtat božské ručky.

Na zdech mám gobelíny, v truhlách mince,

ve skříních z cypřiše arraský štof

a skvostná roucha, přehozy a dečky,

hedvábí, podušky a na nich perly,

benátské výšivky, měď, cín a stříbro

i další věci, které patří k domu

a domácnosti. Dále na venkově

mám statek a v něm stovku skvělých dojnic,

sto dvacet statných volů a vše další,

co správné hospodářství vyžaduje.

Já sám jsem, pravda, v letech, přiznávám.

Zemřu-li zítra, vše jí připadne,

když ona bude patřit pouze mně.

TRANIO Prý mu má pouze patřit! Pouze z nouze!

Já, pane, jsem jediný otcův syn,

jediný dědic. Když si Bianku vezmu,

mohu jí zaručit tři, čtyři domy

tam u nás v Pise, všechny stejně dobré

jak ten, co v Padově má Gremio.

A ročně dvacet tisíc z pronájmu

úrodné půdy. To jí připíšu.

Tak co vy na to, pane Gremio?

GREMIO Co? Dvacet tisíc zlatých roční renty?

(Stranou) Všechna má půda tolik nestojí.

Ještě jí po mně zbude trojstěžník,

který teď kotví dole v Marseilli.

Tím trojstěžníkem jsem vás přece trumfnul.

TRANIO Siňore, jak je známo, tatínek

má trojstěžníky tři, dva škunery

a dvanáct lehkých galér. Budou její,

a vše, co přidá on, já zdvojnásobím.

GREMIO Ne, nabídl jsem vše, víc toho nemám.

Nemůže dostat víc, než kolik mám.

Jestli mě máte rád, dáte ji mně.

TRANIO Nic takového, Bianka bude moje.

Dodržte slovo, Gremio vypad z kola.

BATTISTA Přiznávám, nabídl jste víc, a jestli

zaručí Biance totéž i váš otec,

pak bude vaše. Jinak ne. Vždyť byste

moh umřít dřív než on. A co pak Bianka?

TRANIO Prosím vás - vždyť je starý, a já mladý!

GREMIO I mladí umírají, jako staří.

BATTISTA Nu, pánové.

Tu je má odpověď. Už v neděli

je svatba Kateřiny s Petrucciem.

(K Traniovi) A za týden si Bianka vezme vás,

jestliže splníte mou podmínku.

Když ne, vezme si pana Gremia.

S tím se vám poroučím, mé vřelé díky.

Odejde Battista.

GREMIO Adié, sousede. - Ty zelenáči,

už z tebe nemám strach. Kterýpak otec

by dneska ve stáří dal vše vám mladým

a žil z toho, co spadne pod stůl na zem?

Italský lišák není žádný blázen.

Odejde.

TRANIO Ty jedna svrasklá kůže podšitá!

Moc v ruce nemám, ale mohl bych

promíchat karty a pak vzít ten štych.

Falešný Lucenzio by si mohl

pořídít přece falešného tátu!

Bývá to, pravda, běžně naopak,

že tátové si pořizují děti,

však v téhle hře účel prostředky svěťí.

Odejde.

Jednání III.

Scéna 1.

Padova. V Battistově domě.

Vystoupí Lucenzio jako Cambio s knihami, Hortensio jako Lizio
s loutnou a Bianka.

LUCENZIO Brnkale, ztrat' se! Nějak moc si troufáš!

Už zapomněl jsi, jakou správnou lekci

ti uštědřila sestra Kateřina?

HORTENSIO Ty nudný knihomole, copak nevíš,

že slečna Bianka přeje božské hudbě?

A proto jdi pryč, mně dej u ní přednost

a po hodině s hudbou přítelkyní

ji můžeš na hodinku mít zas ty.

LUCENZIO Ty nevzdělaný osle, nedouku,

tys nikdy nečet, k čemu hudba je?

Až po studiu, denní lopotě

má osvěžovat znaveného ducha.

Proto zmiz! Nech nás filozofovat

a v přestávkách nám třeba zabrnkej!

HORTENSIO Taková drzost! Tohle nestrpím!

BIANKA Pánové, dvojnásob mě urážíte.

Přede mnou přít se, jak já strávím čas!

Já nejsem školáček, který se musí

podřizovat učebním osnovám.

Já určuji, kde, kdy a co se učit.

Dost hádání a posad'me se tady.

(K Hortensiovi)

Vy vemte loutnu, a než nalaďte,

on bude se svou lekcí u konce.

HORTENSIO Než nalaším, tak to s ním skončujete?

LUCENZIO Ty budeš v koncích hned, i bez ladění.

(Hortensio ladí loutnu. Lucenzio otevře knihu)

BIANKA Tak kde jsme přestali?

LUCENZIO Zde, slečno: (Čte) "Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus, post iucundam iuventutem, post molestam senectutem, nos habebit humus, nos habebit humus."

BIANKA Přeložte mi to.

LUCENZIO "Gaudeamus igitur," jak jsem už řekl - "iuvenes dum sumus," jsem Lucenzio, syn Vincenza z Pisy - "post iucundam iuventutem," inkognito, abych získal vaši lásku - "post molestam senectutem," a ten Lucenzio, který se vám dvoří - "nos habebit humus," je můj sluha Tranio, převlečený za mě - "nos habebit humus," abychom

oklamali toho starého papriku Gremia.

HORTENSIO Slečno, můj nástroj už je naladěn.

BIANKA Ukažte! (Hortensio zahraje) Fí! Éčko vám ještě drnčí.

LUCENZIO Plivni si na prst a začni znova.

(Hortensio pokračuje v ladění)

BIANKA Ted' já to zkusím sama přeložit. "Gaudeamus igitur,"
neznám vás - "iuvenes dum sumus," nevěřím vám - "post iucundam
iuventutem," dejte pozor, ať nás neslyší - "post molestam
senectutem," s ničím nepočítejte - "nos habebit humus," ale
nezoufejte -5 "nos habebit humus," ale nezoufejte.

HORTENSIO Už mi to ladí!

LUCENZIO Ale co to dě?

HORTENSIO Dé ujde, ale o co jde tobě?

(Stranou) Je nějak příliš drzý, profesor,
a vsadím krk, že si ji namlouvá.

Na tebe si dám pozor, škrabale.

BIANKA (K Lucenziovi) Tak nevím. Mám vám věřit, nebo ne?

LUCENZIO Věřte mi, vážně, Aecides byl Aiás,
takhle ho nazývali po dědovi.

BIANKA Učiteli by žák měl důvěřovat,
ale já pořád ještě trošku váhám.

No uvidíme. Nyní Lizio.

A vy se, učitýlku, netrapte.

Musím se věnovat oběma stejně.

HORTENSIO (K Lucenziovi) Jen se běž projít, a nás dva nech

tady.

Pro třetí part v mé hudbě není místo.

LUCENZIO Zbytečné starosti, rád tady počkám.

(Stranou) A zjistím, jestli neklame mě zdání,

že to ten šumař hraje na mou paní.

HORTENSIO Než, slečno, dotknete se nástroje

a vyzkoušíte moje prstoklady,

musím vám odhalit to podstatné

a lépe, snadněji a radostněji

než kterýkoliv jiný z naší branže

vás naučím základní stupnici.

Tady je všechno černé na bílém.

(Dává jí list papíru)

BIANKA Stupnice už jsem přece dávno brala.

HORTENSIO Vezměte si tu Hortensiovu.

BIANKA (Čte) "Tak jako za C v stupnici jde D,

tak za svou Biankou Hortensio jde,

když přečteš si E, F, G mezi řádky,

dopřeješ Hortensiovi trochu své lásky,

A, H a C, prosí tě stupnice,

vyvol si mě za svého milence."

To že je stupnice? Pche! Známe lepší.

Nebudu měnit staré dobré zvyky

za podivné a směšné novoty.

Vystoupí Posel.

POSEL Slečno, prý máte nechat učení

a jít pomáhat sestře s výbavou.

Však víte, zítra je ta veselka.

BIANKA Poroučím se vám, páni, musím jít.

Odejdou Bianka a Posel.

LUCENZIO Pak nemám důvod zůstat ani já.

Odejde.

HORTENSIO Zato já důvod mám ho špehovat

a zjistit, jestli za ní nechodí.

A pokud, Bianco, jsi tak nestoudná,

že zahodíš se klidně s každým kmánem,

pak spánembohem, zde jsem skoncoval

a půjdu hledat štěstí o dům dál.

Odejde.

Scéna 2.

Před Battistovým domem.

Vystoupí Battista, Gremio, Tranio jako Lucenzio, Kateřina,

Bianka, svatební hosté a sloužící.

BATTISTA (K Traniovi) Siňore Lucenzio, dnešní den

si Petruccio měl vzít Kateřinu.

A kdepak je můj zeť? No? Nepřišel.

Co tomu řeknou lidi? Je to skandál!

Kněz už je připravený zpečetit

posvátný svazek, ale ženich nikde.

Není to, Lucenzio, ostuda?

KATEŘINA Ostuda je to, ale hlavně moje.

Proti mé vůli donutili mě

dát ruku hrubci, vrtkavému bláznu,

co k svatbě žene, ženit se však nechce.

Říkala jsem, že je to šílenec,

navenek halama a uvnitř šašek,

který, aby měl pověst vtipálka,

sto ženských svede, určí datum sňatku,

zařídí ohlášky, hostinu, sezve

přátele, ale sám pak nepřijde.

Všichni si na mě budou ukazovat

a smát se: "Hele, Petrucciova žena,

jen kdyby si ji ráčil taky vzít."

TRANIO Strpení, slečno, i vy, siňore.

Petruccio vás jistě nezklame.

Cokoliv ať ho zdrželo, vím jistě,

že přes své drsné způsoby i sklon

k vtipkování je v jádru čestný muž.

KATEŘINA V životě už ho nechci ani vidět.

Odejde s pláčem, za ní i Bianka a doprovod.

BATTISTA Jenom běž, děvče, jdi se vyplakat.

Z toho by snad i světici vzal d'as,

a tím spíš tebe s tvou prudkou krví.

Vystoupí Biondello.

BIONDELLO Pane, pane, novina! Stará novina!

Takovou novinu jste v životě neslyšel!

BATTISTA Jak může být novina stará?

BIONDELLO Copak to není novina, že Petruccio už jde?

BATTISTA Tak už je tady?

BIONDELLO Není.

BATTISTA A nejde?

BIONDELLO Jde.

BATTISTA A kdy tady bude?

BIONDELLO Až bude tady, přímo před váma jako já.

TRANIO A proč říkáš stará novina?

BIONDELLO Protože pan Petruccio má sice na sobě nový

klobouk, ale starou hazuku, kalhoty třikrát obrácený, jednu botu

na přezku, druhou na tkaničky a obě sešmajdaný až hrůza, u pasu

mu visí starý rezavý

meč, vypůjčený nejspíš z městský zbrojnice, špice

mu čouhá z pochvy, jílec je přeražený, podvazky

má veškerý žádný, protože je má utržený.

A ta jeho kobyla! Sedlo má prožraný od molů,

třmeny každé pes jiná ves. Sotva se vleče.

Stižená je vozhrivkou, kostižerem, žloutenkou,

posetá je vředy, boláky a strupanci, spěnky má oteklý, klouby

naběhlý, motolice s ní hází, červi ji žerou,

žebra jí lezou a břicho jí plandá, udidlo má

sežvejkaný a ohlávku zteřelou, mockrát přetrženou

a na suky zavazovanou, jak jí v jednom kuse

musí milostpán rvát hlavu vzhůru, aby se mu
nesložila. Podocasník je ženskýho střihu,
podšíváný sametem, a na něm stojí monogram
pěkně ze cvočků seskládaný, a co kde chybí,
je zalátaný štipovačkou.

BATTISTA Je s ním někdo?

BIONDELLO Sluha, siñore. Stejně vyšnořený jako ta hajtra.

Na jedný noze má hedvábnou punčochu,
na druhý pletenou štrupnu, podvazky
červenomodrý, na hlavě starou hučku a na ní
čtyřicet barevných fáborů jako kokrhel.

Jedním slovem strašidlo, strašák, maškara, a ne
pocitivý sloužící urozenýho pána, jak se patří.

TRANIO Co ho to napadlo, takhle se vymódit?

I když on, pravda, na parádu nedbá.

BATTISTA No chválabohu, aspoň že už jde.

BIONDELLO Ale on nejde, pane.

BATTISTA Říkal jsi, že jde.

BIONDELLO Kdo? Já?

BATTISTA Ne. Petruccio.

BIONDELLO Ale on nejde, pane, jde ta kobyla,
který se on veze na hřbetě.

BATTISTA To je přece stejné.

BIONDELLO Ne! Kobyla a pán,
to není stejný, pane,

když pán je osedlán

a slízne spoustu ran,

kobylu neutáhne.

Vystoupí Petruccio a Grumio, výstředně nastrojeni.

PETRUCCIO Holahó, kde jste kdo? Je někdo doma?

BATTISTA Dobrý den, pane.

PETRUCCIO Dobrý? Jo, vypadá dobře.

BATTISTA Zato vy ne.

TRANIO Proč jste si nevzal něco slušného?

PETRUCCIO Vezmu si slušnou ženu, nevěříte? -

Kde je má Kačka? Kde je nevěstinka?

Tatínku, tak co? Vy se mračíte?

Proč na mě všichni koukáte tak divně?

Copak jsem bubák? Fantóm? Kometa?

Anebo jiné špatné znamení?

BATTISTA Siñore, dneska přece máte svatbu.

Nejdřív jsme měli strach, že nepřijdete,

a teď nás děsíte svým příchodem.

Shod'te ty hadry, dělají vám hanbu

a nám jsou trnem v oku v dnešní den!

TRANIO A řekněte nám, jaký vážný důvod

jste měl, že jste svou ženu nechal čekat

a potom přijel takhle zpotvořený?

PETRUCCIO Nechci tím nudit sebe ani vás.

Prostě jsem tady, jak jsem slíbil. Stačí?

I když se budu muset odchýlit
od programu, jistě mě omluvíte,
až prozradím vám, co mě k tomu vede.
Ale teď, kde je Káča? Stýská se mi.
Čas pokročil, už chci být v kostele.
TRANIO V té maškarádě za ní nechod'te.
Zaskočte ke mně. Já vám šaty půjčím.
PETRUCCIO Ne, ani nápad. Zůstanu, jak jsem.
BATTISTA V tomhle se, doufám, ženit nebudete.
PETRUCCIO A v ničem jiném. Dost už řečí o tom.
Mě bude si brát, a ne moje šaty.
Kdybych moh zalátat, co na mně strhá,
tak snadno jako tyhle nuzné cáry,
oba dva bychom na tom byli líp.
Jsem ale blázen. Žvaním tady s vámi
a nejdu pozdravit svou nevěstu.
Ten titul zpečetíme pěknou pusou.
Odejdou Petruccio a Grumio.
TRANIO Něco má za lubem, že se tak zhyzdil.
Pojďme ho přemluvit, aby se převlík,
než půjdou k oltáři. Snad si dá říct.
BATTISTA Jdu za ním. Jak to jenom všechno skončí?
Odejdou Battista, Gremio, Biondello, sloužící.
TRANIO Té lásce schází k dokonalosti
svolení otce, což, jak jsem vám řek,

zařídím tak, že najdu někoho -
ber kde ber, však my si ho upravíme
pro naše účely -, a tenhle člověk
jakožto pan Vincenzo z Pisy nám
zde v Padově dá všechny záruky
na mnohem větší sumu, než jsem slíbil.
A tak se, pane, dočkáte a s Biankou
se oženíte ve vší parádě.

LUCENZIO Kdyby za Biankou pořád neslídil
ten Lizio, kolega učitel,
nejradši bych si ji vzal hned a tajně.
Pak ať si kdo chce jak chce protestuje,
navzdory světu, co je mé, je moje.

TRANIO K tomu se dostaneme. Když to vezmem
krok za krokem, je ruka v rukávě.
Až přelstíme starého Gremia
i podezíravého Battistu
i toho všetečného Lizia,
jste vítěz vy, a zařídím to já.

Vystoupí Gremio.

Siňore Gremio, už jdete z kostela?

GREMIO Utíkám odtud jak žák ze školy.

TRANIO A už jsou manželka a manžel svoji?

GREMIO Říkáte manžel? Třikrát žel, žel, žel!

Takový grobián! Chudinka, co si počne?

TRANIO Ona je grobián, on chudinka.

GREMIO Je ďábel, ďábel, učiněný čert.

TRANIO Ona je ďábel, učiněný čert.

GREMIO Ona je anděl, jehně, holubička.

No považte, kněz se ho zeptá, zda

si Kateřinu chce vzít za ženu.

"No jasně, kruci!" řek a zaklel tak,
že hrůzou kněz upustil z rukou bibli,
a jak se pro ni shýbal, že ji zvedne,
bláznivý ženich vám ho udeří,
a prásk! Za biblí k zemi jde i kněz.

"Ty sprostáku!" zakřičí. "Kams to lez?"

TRANIO Co nevěsta? Co na to řekla ona?

GREMIO Jenom se třásla. Aby ne. Vždyť dupal

a nadával, že kněz ho jistě šidí.

A potom, po všech ceremoniích,

si nechal nalít, křikl: "Na zdraví!"

a "Šup ho tam!", jako by s námořníky

zapíjel bouřku v podpalubí; dopil

a talíř koláčů vmet do tváře

chudáku kostelníkovi

jen kvůli tomu, že se mlsně koukal

a hladově prý práskal fousama.

Načež si k sobě přitáh nevěstu

a dal jí na rty pusu, až to mlasklo

a rozlehlo se to po chrámu Páně.

Já jsem tu ostudu už nevydržel

a vyběhl jsem ven. A za mnou další.

To nebyl obřad. To byl blázeň.

Hraje hudba.

Vystoupí Petruccio, Kateřina, Bianka, Hortensio

jako Lizio, Battista, Grumio a další, s nimi sloužící.

Slyšíte? Muzika. Už přicházejí.

PETRUCCIO Přátelé drazí, děkuju vám všem.

Vím, že jste připravili hostinu

a čekáte, že budu s vámi slavit,

ale co dělat, spěch mě žene domů,

a proto musím vám říct nashledanou.

BATTISTA Copak vy chcete ještě večer odjet?

PETRUCCIO Večer? To ne. Teď hned. A nedivte se.

Kdybyste věděli, co mě tam čeká,

sami byste mě popoháněli.

Vážené panstvo, díky, že jste byli

při tom, když jsem se oddal navěky

své trpělivé, drahé, ctnostné ženě.

Hodujte, jezte, pijte na mé zdraví,

já musím domů. Ještě jednou sbohem.

TRANIO Zůstaňte s námi aspoň na oběd.

PETRUCCIO Ne, nejde to.

BATTISTA I když vás poprosím?

PETRUCCIO Bohužel ne.

KATEŘINA I když poprosím já?

PETRUCCIO No dobrá, souhlasím.

KATEŘINA Že zůstanete?

PETRUCCIO Souhlasím, že mě můžeš poprosit.

Ale ať prosíš, jak chceš, jde se domů!

KATEŘINA Jestli mě milujete, zůstanete.

PETRUCCIO Grumio, koně!

GRUMIO Už jsou připravený. Zrovna je dožral oves.

KATEŘINA No dobře tedy, dělej si, jak chceš.

Já ale odtud dneska nepojedu,

a ani zítra - až já budu chtít.

Tamhle jsou dveře, pane, račte jít.

A můžete se třeba rozkrájet,

já pojedu, až se to zlíbí mně.

To bych pak měla doma pěknou vojnu,

kdybych hned skákala, jak pán si pískne.

PETRUCCIO Kačenko, uklidni se, nezlob se.

KATEŘINA Budu se zlobit! Ty se nestarej!

Tatínku, klid. Já nikam nejedu.

GREMIO Vidíte, pane, už to začíná.

KATEŘINA Pánové, pojd'me všichni ke stolu.

Už vidím, jak by ženská dopadla,

kdyby si neuměla řádně dupnout.

PETRUCCIO Ke stolu jděte, jak vám poručila!

Tak přece poslechněte nevěstu!

Jděte se bavit, radovat a zpíjet

do němoty za její panenství,

nebo se třeba jděte utopit,

ale má Káča musí odjet se mnou.

Co na mě hrozíte, dupete, řvete?

Chci být jen pánem toho, co mi patří.

Ona je moje bohatství, můj dům,

má stodola, mé hospodářství, pole,

můj kůň, můj vůl, můj osel, moje všechno.

Zde stojí. Zkuste se jí někdo dotknout!

Tak kdo si troufne? Já vás poženu,

jestli mi někdo zkříží cestu. Tas,

Grumio, přepadli nás zloději!

Jestli jsi chlap, braň svoji velitelku!

Neboj se, děvče, tebe nedostanou!

Milion lidí mi tě nevezme!

Odejdou Petruccio, Kateřina a Grumio.

BATTISTA Jen ať si letí, ty dvě hrdličky!

GREMIO Že už jsou pryč, jinak bych puknul smíchy.

TRANIO Viděl kdy někdo bláznivější pár?

LUCENZIO Slečno, co říkáte vy na svou sestru?

BIANKA Že blázní, když si, blázen, vzala blázna.

GREMIO Tak lacino se prodat, za kačku.

BATTISTA Sousedé drazí,

i když nám tu schází

pan ženich a též panna nevěsta,

jídla je dost, tak, prosím, na místa.

Já navrhuji, aby v čele stolu

usedli spolu Lucenzio s Biankou.

TRANIO To se má zaučovat na vdávání?

BATTISTA Přesně tak, Lucenzio. Pojd'me, páni.

Odejdou.

Jednání IV.

Scéna 1.

V Petrucciově venkovském domě.

Vystoupí Grumio.

GRUMIO Čert aby vzal všechny prašivý kobyly, potřestěný

pány a blátivý cesty! Byl někdy někdo takhle

schvácenej? Byl někdy někdo takhle zablácenej?

Byl někdy někdo takhle utrmácenej? Prý jdi napřed

a zatop, aby se panstvo mohlo ohřát. Ještě že jsem takový malý

pivo, co hned vypění, když má špatnou míru, jinak bych v těch

trubkách dočista zamrz.

V tom povětrí by chytil rýmu i větší nešika, než jsem já, a teď

mám po tom fukejři venku ještě foukat

do ohně? Ne, ne! Haló, Kurte!

Vystoupí Kurt.

KURT Kdo mě to hledá?

GRUMIO Leda kus ledu, příteli. Jestli máš pochybnosti,

vlez mi na záda a můžeš se tam klouzat. Jsem totiž
zmrzlej od hlavy až k patě. Zatop, Kurtíku, zatop.

KURT Pán a paní už jedou?

GRUMIO Ano, Kurte. A proto: "Oheň, oheň. Hřeje ruce, barví
tváře."

KURT Je vážně tak horkokrevná, jak se o ní říká?

GRUMIO Bývala, Kurte, bývala, než přišla tahle kosa. Teď už je
přešla mrazem, takže ji to přešlo, protože zima zchladí každou
hlavu, ať je to hlava mužská jako hlava pána, ženská jako hlava
paní nebo skopová, drahý Kurte.

KURT Já nejsem žádná hlava skopová, ty prcku prťavej.

GRUMIO Já jsem prcek prťavej, ale když se vytáhnu, jsem
přinejmenším tak velkej, jak velký jsou tvoje parohy!5 Ale,
prosím tě, příteli, zatop. Nebo si na tebe budu stěžovat naší
paní, a naše paní když se neohřeje,
tak se dohřeje a zatopí tobě, žes nezatopil, rozumíš?

KURT Moc dobře, Grumio, ale, prosím tě, vyprávěj.

Co se děje ve světě?

GRUMIO Ve světě mrzne. Tak moc tam mrzne, že tě bude mrzet, jaké
udeřily mrazy, až paní udeří tebe. A proto, Kurte, topiči, konej
svou povinnost!

KURT Už je zatopeno. A tak mi pověz, Grumio,
co je novýho.

GRUMIO Tak já ti povím, co je novýho. Oholili holýho,
chápeš, Kurte?

KURT Nechápu, vylož mi to.

GRUMIO Já ti to vyložím, až ty mi přiložíš. Je mi strašná zima.

A kde je kuchař? Je navaříno? Je naklizíno?

Je vysmejčino? Od pavučin a jiných neřádů?

Jsou pikolíci v pucu a lokajové v gala? Jsou holky vespod umytý a

navrch upravený, koberce natažený

a všechno, jak se patří?

KURT Všecko je, jak se patří. Tak povídej.

GRUMIO Předně musíš vědět, že kobyla byla dočista kaput

a že pán a paní dopadli strašně špatně.

KURT Jak?

GRUMIO Střemhlav, rovnou do bláta, oba dva. Kdybych

ti měl vyprávět, co bylo dál!

KURT Vyprávěj.

GRUMIO Tak nastav ucho.

KURT Takhle?

GRUMIO (Vlepí mu facku) Takhle.

KURT To bylo stručně a ručně.

GRUMIO Musím ti přece nějak vtlouct do hlavy, mameluku,

abys pořádně poslouchal. Nuže začínáme.

Tak především. Jedeme dolů z hrozného kopce,

vpředu paní, za ní pán -

KURT Na jednom koni?

GRUMIO Je snad na tom něco špatně?

KURT Ten kůň je na tom špatně.

GRUMIO Tobě tak ještě někdy něco řeknu! Kdybys mě nepřerušil, býval bys mohl slyšet, jak ta kobyla padla a ona pod ni, a do jaké čvachtanice, a jak byla celá od bláta, a jak on ji tam nechal ležet pod tou kobyloou a za to koňské klopýtnutí zmlátil mě, a jak ona se tím blátem brodila ke mně a svým vlastním tělem mě bránila, a jak on klel a ona prosila, prvně v životě prosila, a jak já řval a jak ty koně utekli, její s přetrženou uzdou, můj s natrženým podocasníkem, a vůbec spoustu jiných pamětihodností, které když ti neřeknu, zmizí navždy v propadlišti dějin a ty, blumo, půjdeš do hrobu stejně pitomej, jako ses narodil.

KURT Jak to tak podáváš, bude on ještě větší ras než ona.

GRUMIO Bude, až tady bude a až si podá tebe.

A proto dost řečí a do práce. Zavolej Marcella, Pepina, Luigiho, Filipa, Waltra, Štrůdla a ostatní, a ať mají patky načesaný, faldy srovnaný, kníry nakroucený. Ať přijdou rovnou zlomení v pase a ať je ani nenapadne sahat na ocas pánově kobyle, dokud panstvu nepochlíbí ruku. Jsou všichni připraveni?

KURT Připraveni.

GRUMIO Tak je zavolej.

KURT (Volá) Holahó, slyšíte? Lotři, lumpové, paznehti! Sem! Už jedou.

GRUMIO Kdože sem jede?

KURT Přece pán a paní.

GRUMIO A to jsou, Kurte, u tebe lotři, lumpové
a paznehti?

KURT U mě nejsou. Tady jsou, aby paní splatili dlužnou úctu.

Vystoupí pět sloužících.

GRUMIO Však ona jim taky nezůstane nic dlužna.

MARCELLO Zdrávi došli, Grumio.

FILIP Nazdárek, Grumio.

PEPINO Těbůh, Grumio.

WALTER Čau, Grumio.

MARCELLO Jak se vede, kamaráde?

GRUMIO Nazdar, mládenci. Tě zdravím, tě pic, tě péro,
ty kluku. A dost už natřásání. Radši mi řekněte,
junáci: Je všecko v cajku? Je všecko, jak má být?

MARCELLO No jasně, že jo. A co pán? Kde je?

GRUMIO Blízko, blizoučko. Nejspíš slézá z koně.

A proto buďte zticha. Krutí brko! Už ho slyším.

Vystoupí Petruccio a Kateřina.

PETRUCCIO Lumpové, kde jste? To je pořádek?

Koně mi nepodrží, neodvedou.

Pepino, Marcello, Francesco!

SLUHOVÉ Tady jsme, pane, tady jsme.

PETRUCCIO Tady jsme, tady jsme. Vy lenoši!

Vy špalky dubový. Takový šlendrián!

Víte vy, co je úcta? Poslušnost?

Kde je ten vejř, co jsem ho poslal napřed?

GRUMIO Tady jsem, pane. Vejř ze všech nejvejřnější.

PETRUCCIO Ty hovado, ty prďolo, ty loudo,

neřekl jsem ti, abys čekal venku

a přived s sebou tuhle sebranku?

GRUMIO Když Marcellovi koukal podolek

a neměl, chudák, kam ho zastrčit,

Gustavovi se utřh podpatek,

Pietro si loučí černil klobouk, až mu chyt,

jen Adámek měl nažehlený šat.

Ostatní, otrhaní, špinaví,

vás, líběj vidět, přišli uvítat.

PETRUCCIO Tak honem, bando, přineste nám jídlo.

Odejdou sloužící.

(Zpívá) "Kde jsou ty léta, kdy jsem býval mlád?

Kde jsou ty..."

Posaď se u nás, Kačko! Jídlo! Jídlo!

Sloužící přinesou večeři.

Tak hněte sebou! Kuk, Kačenko. Směj se! -

A kdo mi zuje boty, syčáci?

(Zpívá) "Byl jednou jeden františkán,

co dělával si všecko sám -"

Ty rabiáte, utrhneš mi nohu!

S tou druhou ti to půjde rychleji.

(Nakopne Sloužícího)

Zvesela, Kačko. (Volá) Přineste mi vodu!

Vystoupí Sloužící s mísou vody.

Kde je můj pejsek Troilus? Uтіkej

a zavolej mi strýčka Ferdinanda!

Až přijde, Kačko, musíš mu dát pusu

(Volá)

Kde mám ty papuče? Co je s tou vodou?

Pojď, Kačko, umyj se, a jako doma!

(Sloužící upustí vodu. Petruccio ho udeří)

Ty hovado, proč jsi to upustil?

KATEŘINA Nezlobte se, neudělal to schválně.

PETRUCCIO Že ne? Hňup jeden! Uši má jak plachty.

Pojď, Kačko, sedni si. Víím, že máš hlad.

Modlitbu řekneš ty, anebo já?

Co je to?

. SLOUŽÍCÍ Jehně.

PETRUCCIO Kdo to přines?

PIETRO Já.

PETRUCCIO Vždyť je to maso strašně spálené.

Vy rošťáci, kde je ten lotr kuchař?

Že vůbec troufnete si tohle přinést,

když víte, že váš pán spálené nerad?

(Hází po nich jídlem)

Pryč! Odneste to! Talíř, mísy, všechno!

Vy hlupáci, vy tupohlavé stádo!

Chceš odmítnout? Abych tě nepřetáh!

Vyžene sloužící ven.

KATEŘINA Prosím vás, muži, nerozčilujte se.

To maso bylo krásně křupavé.

PETRUCCIO A já ti říkám, bylo na uhel.

Mně spálené výslovně zakázali,

prý dráždí žluč a vyvolává zlost.

Takže my oba, že jsme náchylní

se občas vzteknout, půjdeme radši spát

o hladu než se tímhle nacpávat.

Neboj se, zítra všechno doženeme.

Dnešní noc budeme se oba postit.

Svatební lože na nás čeká, pojď.

Odejdou.

Vystoupí několik sloužících.

MARCELLO Pietro, zažils už něco takovýho?

PIETRO Holt narazila kosa na kámen.

Vystoupí Kurt.

GRUMIO Tak co se děje?

KURT Je s ní v ložnici.

Vede k ní proslov o střídmosti v jídle

a přitom křičí, řve a sakruje,

že chudák holka neví, kam se vrátit,

a jen tam sedí jako zařezaná.

Honem se ztratíme, myslím, že sem jde.

Odejdou.

Vystoupí Petruccio.

PETRUCCIO Strategicky jsem započal svou vládu

a úspěšně si musím vést i dál.

Už kručí v břiše mojí poštolce.

Dravec má nejdřív vždycky trpět hlady,

než vylétne za svojí návnadou.

Další krok v drezuře těch potvůrek

je naučit je respektovat pána,

což dělá se tak, že se moří bděním

tak dlouho, dokud, mršky, nezkrotnou.

Dnes nejedla a jíst už nebude,

na dnešek nespala, nezdřímne ani dnes.

Jako s tím masem najdu záminku,

třeba že postel není ustlaná,

a mrsknu polštář sem, podhlavník tam,

pokrývky, prostěradlo hodím na zem,

a při tom všem ji budu ujišťovat,

že jednám jen a pouze z lásky k ní.

Tím pádem bude vzhůru celou noc.

A jen jí hlava klesne, začnu soptit

a hudrovat, že stejně neusne.

Takhle se ženy mučí laskavostí,

takhle já zbavím tu svou její zlosti.

Kdo ví líp, jak se krotí vzteklé ženy,

přihlaste se, pomozte postiženým.

Odejde.

Scéna 2.

Padova. Před Battistovým domem.

Vystoupí Tranio jako Lucenzio a Hortensio jako Lizio.

TRANIO To chcete tvrdit, pane Lizio,

že někoho má radši nežli mě?

Dosud si slečna vedla korektně.

HORTENSIO Pak stačí, když si tady počkáte.

Sám uvidíte, čemu on ji učí.

Postaví se stranou.

Vystoupí Bianka a Lucenzio jako Cambio.

LUCENZIO A berete si z četby poučení?

BIANKA Co vlastně studujeme? Ukažte.

LUCENZIO Umění milovat. To je má bible.

BIANKA Pak jistě jste umělec-milovník.

LUCENZIO Biančičko, buďte vy můj majstrštyk.

Oba ustoupí stranou.

HORTENSIO Dělají pokroky, není-liž pravda.

Ještě si myslíte, že slečna Bianka

na celém světě miluje jen vás?

TRANIO To proradné, vrtkavé ženské plémě!

Řeknu vám, Lizio, jsem zcela zdrcen.

HORTENSIO Dost přetvářek, já nejsem Lizio,

a žádný muzikant, to byl jen převlek,

jejž odvrhnu se stejnou radostí,

s níž zavrhnu tu, pro niž kavalír

je míň než bůhvíjaký sprostý chlap.

Já, pane, jmenuji se Hortensio.

TRANIO Slyšel jsem, pane Hortensio, hodně

o vaší ryzí lásce k slečně Biance,

a když teď vidím, jaká je to slečna,

moc rád se s vámi zřeknu její lásky.

Přísahajte, že se jí navždy vzdáte.

HORTENSIO Vidíte, jak se líbají! No tohle!

Zde je má ruka, pane Lucenzio,

a slavnostně vám slibuji, že nikdy

už nebudu se dvořit té, co není

hodna těch poct, jež jsem jí prokazoval.

TRANIO A já vám můžu čestně slíbit, že si

ji nevezmu, i kdyby mě snad chtěla.

Vidíte ji, jak se s ním mucká? Hnus!

HORTENSIO Kéž by jí nakonec zbyl jenom tenhle!

S mou přísahou jde ruku v ruce čin,

a proto do tří dnů se ožením

s bohatou vdovou, která po mně touží

tak dlouho, jak já pro tuhle se soužím.

Poroučím se vám, pane Lucenzio.

Mě žena už si krásou nezíská,

jen dobrotou. Co odpřisáhl jsem,

to dodržím. Přeji vám dobrý den.

Odejde.

Vrátí se Lucenzio a Bianka.

TRANIO Vážená Bianco, buďte pozdravena.

Zahrál jsem si tu nešťastného křena.

S Hortensiem jsme byli strašně vztekli,

vidět vás tu... to..., tak jsme se vás zřekli.

BIANKA Tranio, žertuješ! Lizio už mě nechce?

TRANIO Já taky ne.

LUCENZIO Tak to šlo velmi lehce.

TRANIO Běžel za vdavekchtivou vdovičkou,

kterou si naráz namluví i vezme.

BIANKA Božítku, ať mu slouží ke zdraví.

TRANIO Bude mu sloužit. Až ji zkrotí.

BIANKA To ti řek?

TRANIO Že prý má školení. Udělá pořádek.

BIANKA A kde se tohle školí, prosím tebe?

TRANIO Kde? V krotitelské škole. Petruccio ji vede

a za kačku tam muže naučí,

jak zkrotit saň, až přede v náručí.

Vystoupí Biondello.

BIONDELLO Hej, pane, pane. Už tak dlouho číhám,

že mi jdou oči šejdrem, jenže teď

konečně tamhle z kopce jde ten pravý

ořechový.

TRANIO Co je zač, Biondello?

BIONDELLO Ouřada, kupec nebo učitel,

já nevím, ale co se týká šatu,

vzezření, chůze, je to celý táta.

LUCENZIO O čem to, probůh, mluví, Tranio?

TRANIO Jestli mi skočí na to, co mu řeknu,

ještě rád sehraje nám Vincenza

a co váš otec panu Battistovi

zaručí všechno, co si budem přát.

Odved'te slečnu a nechte to na mně.

Odejdou Lucenzio a Bianka.

Vystoupí Starý pán.

STARÝ PÁN Pozdrav vás pánbůh.

TRANIO I vás, buďte vítán.

A kampak, kampak? K nám, či ještě dál?

STARÝ PÁN Týden se zdržím zde, a možná dva,

ale pak dál a dál, až do Říma

a Tripolisu, dá-li mi Bůh zdraví.

TRANIO A odkud putujete?

STARÝ PÁN Z Mantovy.

TRANIO Z Mantovy? Ježíšmarjá, to snad ne!

Vždyť vás tu zabijou! Nemáte strach?

STARÝ PÁN Proč zabijou? Co vás to napadá?

TRANIO Každý, kdo od vás přijde do Padovy,

je synem smrti. Chcete slyšet důvod?

Mantovský vévoda a náš jsou ve při.

Náš zadržel v Benátkách vaše loďstvo

a vyhlásil to kruté nařízení.

Je zázrak, že vás ještě nesebrali,

a div, že ještě vůbec žijete.

STARÝ PÁN Právě jsem přišel. Nic jsem nevěděl.

Navíc mám s sebou směnky z Florencie,

které mi tady měli proplatit.

TRANIO Že jste to vy, tak já vám poradím

a snad i pomůžu. Však nejdřív mi

řekněte, pane, byl jste někdy v Pise?

STARÝ PÁN Byl, často. Pisa je moc pěkné město,

ve kterém žijí samí slušní lidé.

TRANIO A neznáte tam pana Vincenza?

STARÝ PÁN Osobně ne. Slyšel jsem ale o něm.

Je obchodník a velmi bohatý.

TRANIO Je to můj otec. A teď se mi zdá,

že se vám vskutku tuze podobá.

BIONDELLO (Stranou)

Jak prase slepici.

TRANIO Z té patálie, v které jste se ocit,

vám pomůžu a zachráním vám život.

A buďte rád, že čirou náhodou

jste mému otci tolik podobný.

Budete proto panem Vincenzem

a ubytujete se u mě v domě.

Koukejte hrát tu roli, jak se patří,

rozumíte? Až tady v Padově

vše zařídíte, můžete zas jet.

Když vám to pomůže, mně stačí dík.

STARÝ PÁN Navždy vás, pane, budu ctít a zvát

svým dobrodincem a svým zachráncem.

TRANIO Tak pojd'te se mnou, ať vás nedostanou.

Jen mimochodem, snad byste měl vědět,

že otec za pár dní sem přijede

stvrdit svatební smlouvu mezi mnou

a dcerou pana Minoly zde z města.

No, to si ještě řeknem. Teď už jdem

obléct vás, otče, novým kostýmem.

Odejdou.

Scéna 3.

V Petrucciově venkovském domě.

Vystoupí Kateřina a Grumio.

GRUMIO Ne, ani za nic. Tohleto já nesmím.

KATEŘINA Čím víc mě týrá, tím je zběsilejší.

Mám hlady pojit? Proto si mě vzal?

Žebrák, co přijde mému otci před dům,

jen zaprosí a hned má almužnu.

Nebo mu dají najíst někde jinde.

A já, která jsem nikdy neprosila
a o nic jsem se prosit nemusela,
prahnu po kousku masa, chvilce spánku.

Řvaním mě budí, krmí spíláním.

Už sotva vidím. Nejhorší je na tom,
že prý to všechno dělá pouze z lásky,
jako by ve spánku a v jídle na mě
číhala hrozná nemoc nebo smrt.

Prosím tě pěkně, dej mi něco jíst.

Je jedno co, hlavně ať je to jídlo.

GRUMIO Co byste, paní, řekla ovárku?

KATEŘINA Výtečně, ano, prosím, přines ho.

GRUMIO Ovar by vás moh přivést do varu,
to radši ne. Co ten - šunkový nářez?

KATEŘINA Přines ho, Grumio! Zbožňuju nářez.

GRUMIO Ne, nic jsem neřek. Nářez! Vám? To nikdy!

Ale co kousek hovězího s křenem?

KATEŘINA Po tom se můžu utlouct, Grumio.

GRUMIO No právě, křen je pro vás příliš ostrý.

KATEŘINA Tak si nech křen a dej mi jen to maso.

GRUMIO Jste zmlsaná, buď s křenem, mladá paní,
anebo nic. Chtěla by jenom maso.

KATEŘINA No dobrá, s křenem, bez něj, jakkoli.

GRUMIO V tom případě jen křen a žádné maso.

KATEŘINA Ty podvodníku jeden, jdi mi z očí.

(Bije ho)

Děláš mi chutě řečmi o jídle.

Aby tě čert vzal, i tu tvoji bandu!

Radujete se z mého neštěstí.

Říkám ti: Táhni! Nechci tě už vidět!

Vystoupí Petruccio a Hortensio s jídlem.

PETRUCCIO Jak se má Kačenka? Copak? Je smutná?

HORTENSIO Jak se vám daří?

KATEŘINA Nejhůř, jak to jde.

PETRUCCIO Kačenko, hlavu vzhůru! Usměj se!

Podívej, lásko, jak jsem pozorný!

Sám jsem to maso upek, sám ho nesu.

Snad zasloužím si trochu vděčnosti.

Co? Ani slovo? Dobrá, když to nechceš...

A tolik jsem se snažil. Zbytečně.

Odnést!

KATEŘINA Nechte to tady, prosím vás.

PETRUCCIO I za nejmenší službu patří dík.

To maso dostaneš, až poděkuješ.

KATEŘINA Děkuju, pane.

HORTENSIO Siňore Petruccio, styďte se!

Dovolte, paní Kát'o, pojím s vámi.

PETRUCCIO (Stranou)

Sněz jí to všechno, Hortensio, honem!

(Ke Kateřině) Však ono ti to půjde k duhu, drahá.

Jen rychle papej, Kačko! Zakrátko

pojedu na návštěvu k tvému otci.

A budeš se tam veselit jak všechny

ty krásné dámy v róbách, v kloboucích,

v brokátu, hedvábí, vše módní střih,

prsteny, brože, náhrdelníky,

vějíře, mašle, pentle, krejzlíky.

Už jsi to snědla? Čeká na tě krejčí,

a udělá tě, krásko, ještě hezčí.

Vystoupí Krejčí a přináší šaty.

Pojď, krejčíku, a pochlub se, co máš!

Rozlož to tady.

Vystoupí Kloboučník s kloboukem.

Copak ty sem lezeš?

KLOBOUČNÍK Klobouček nesu, jak pán ráčil chtít.

PETRUCCIO A to je klobouk? Tahle hrozná hučka?

Je jako nočník, jen si na něj sednout.

Skořápka je to, pól na tři facky,

šufánek, tretka, hračka pro děti!

Rychle to odnes a přines nám větší!

KATEŘINA Já nechci větší. Dnes se nosí tohle

a tohle nosí všechny jemné dámy.

PETRUCCIO Až budeš jemná ty, nos, jaký chceš,

ale dřív ne.

HORTENSIO (Stranou) No to se načekáme.

KATEŘINA Mluvit snad ještě můžu, nebo ne?

Tak poslouchajte, pane. Nejsem dítě.

Lepší než vy mě mohli poslouchat.

Když nechcete, tak zacpěte si uši.

Já musím ze sebe tu křivdu dostat,

jinak mi pukne srdce, když to budu

dál v sobě nosit. Proto budu mluvit

tak otevřeně, jak já budu chtít.

PETRUCCIO Souhlasím s tebou, je to směšný kastról,

bublina, vdolek, sametový pšouk.

Jsem rád, že se ti taky nelíbí.

KATEŘINA Rád nebo nerad, já ten klobouk chci,

a buď budu mít tenhle, nebo žádný.

Odejde Kloboučník.

PETRUCCIO Šaty? No ano. Krejčí, předved' se!

Bože, co je to za maškarní dres?

To je co? Rukáv? Spíš bych řekl kanón.

A kdo to rozkrájel jak vánočku?

Těch děr, úplný cedník! Vidiš to?

Jen samý šmik a fik, průstřih a průduch.

Krucifix, krejčí, cos to přinesl?

HORTENSIO (Stranou) A nebude mít klobouk ani šaty.

KREJČÍ Dostal jsem pokyn, abych šaty ušil

podle té nejnovější módy, pane.

PETRUCCIO A tys ty šaty podle pokazil

podle té nejnovější módy, krejčí!

Ať už tě tady nevidím, běž domů!

Ve mně jsi navždy ztratil zákazníka.

Todle si vem! A alou, ať jsi pryč!

KATEŘINA Nikdy jsem neviděla hezčí šaty.

Ten střih, ten vzor, to jemné provedení.

Chcete snad ze mě dělat hasťoš?

PETRUCCIO Slyšel jsi? Chceš z ní dělat hasťoš?

KREJČÍ Ale, pane, ona přece řekla, že vy z ní chcete dělat hasťoš.

PETRUCCIO Taková drzost!

Lžeš, ty náprstku,

ty nitko, lokte, čtvrtlakte, ty coule,

ty blecho, červe, cvrčku, píd'alko!

V mém domě chceš mi odmlouvat, ty špulko?

Pryč, odstřižku, ty klůcku, cupanino,

nebo tě přeměřím tvým vlastním loktem,

že na to nikdy nezapomeneš.

Ještě chceš tvrdit, žeš je nepokazil?

KREJČÍ Snad se pán mýlí. Já ty šaty ušil

přesně dle dispozice, co jsem dostal

od mistra, jemuž ji dal Grumio.

GRUMIO Já jsem mu z police dal jen ten štof.

KREJČÍ A nevzkázal jste, jak mám šaty ušít?

GRUMIO Jak asi? Normálně, jehlou a nití.

KREJČÍ A nevzkázal jste, jak se mají stříhnout?

GRUMIO Poslechni, chlapče, ty umíš dobře stříhat, vid'?

KREJČÍ Troufám si říct, že ano.

GRUMIO Tak rychle střihej odsad', než ti tady někdo jednu

stříhne. Já, pravda, tvému mistru řek, ať ty šaty

stříhne, ale neříkal jsem mu, aby je rozšmikal

na cimprcampr. Kapišto? A proto: Lžeš!

KREJČÍ (Ukáže list papíru) Tady je jako důkaz objednávka vaší zakázky.

PETRUCCIO Tak čti!

GRUMIO Já jsem nic zakázanýho neobjednával.

KREJČÍ (Čte) "Ušijte dámské šaty vhodné pro větší společnost."

GRUMIO Ale fujtajbl, pane. "Šaty vhodné pro větší společnost!"

Nic takovýho jsem po něm nechtěl! Já chtěl po něm šaty pro jednu ženskou.

PETRUCCIO Pokračuj!

KREJČÍ (Čte) "Živůtek volný, paletu krátké."

GRUMIO Paletu souhlasí.

KREJČÍ (Čte) "Rukávek nabíraný."

GRUMIO Dva rukávky jsem řek.

KREJČÍ (Čte) "Hodně prostřižený a řasený."

PETRUCCIO Tady je ta lumpárna.

GRUMIO To je chyba tisku, pane. Já neřek hodně prostřižený,

ale vhodně prostřižený tam, kde to není vidět,

a to dokážu, i kdyby sis obrnil malíček náprstkem, 45 krejčíku.

KREJČÍ Mluvím pravdu a tou se obhájím, kdykoli a kdekoli budete chtít.

GRUMIO Vezmi si svou pravdu, mně půjč svůj loket a můžeš do mě řezat o sto šest. Jsem ti k službám.

HORTENSIO Tos na toho krejčího ušil boudu, Grumio.

PETRUCCIO Zkrátka a dobře, to nejsou šaty pro mě.

GRUMIO Samozřejmě, pane, jsou pro vaši paní.

PETRUCCIO (Ke Krejčímu)

Zvedni je. Ať si je tvůj mistr užije, kde chce.

GRUMIO (Ke Krejčímu) Ty lumpe, opovaž se! Zvedat šaty mé paní, aby si jeho mistr užíval!

PETRUCCIO Co zase vyvádíš, ty starý blázne?

GRUMIO Je to má paní, pane, vaše paní. Proč jí má, pane, tenhle zvedat šaty, aby si jeho mistr užíval?

No to je hrůza, hrůza, hrůza!

PETRUCCIO (Stranou) Řekni mu, Hortensio, že je berem.

(Ke Krejčímu)

Seber si to a jdi! A dost už řečí!

HORTENSIO (Stranou ke Krejčímu)

Zítra ti za ty šaty zaplatím.

A na ta příkrá slova zapomeň,
nepatří tobě. A pozdravuj mistra.

Odejde Krejčí.

PETRUCCIO Tak vidíš, Kačko, pojedeme k vám
v těch starých, obyčejných, prostých šatech,

navenek skromně, ale s plnou kapsou.

Co dává tělu jeho cenu? Duše.

A jako slunce mraky proráží,

i z nejnuznějších šatů září čest.

Copak je sojka vzácnější než skřivan

jen proto, že má hezčí peříčka?

Nebo je zmije víc než užovka,

protože svojí kresbou vábí zrak?

Ne, Kačenko. Ani ty nejsi horší

jen pro to, co máš zrovna na sobě.

A bude-li ti hanba, sved' to na mě.

Rozvesel se. Už brzy vyrazíme

se povyrazit k tvému tátovi.

Grumio, ať nám osedlají koně

a odvedou je napřed k rozcestí.

Dojdem tam pěšky a tam nasedneme.

Kolikpak máme? Ještě není sedm.

Do oběda tam klidně můžem být.

KATEŘINA Ujišťuji vás, pane, že jsou dvě

a že to sotva stihnem k večeři.

PETRUCCIO Než dojdeme ke koním, tak bude sedm.

Cokoliv řeknu nebo udělám,

ty nesouhlasíš. Dobře, máš, cos chtěla.

Dnes nejedeme nikam. Pojedeme,

až bude tolik hodin, kolik řeknu.

HORTENSIO (Stranou) Ten člověk by chtěl poroučet i slunci.

Odejdou.

Scéna 4.

Padova. Před Battistovým domem.

Vystoupí Tranio jako Lucenzio a Starý pán převlečen za Vincenza.

TRANIO Tak tady je ten dům. Mám zazvonit?

STARÝ PÁN Jak jinak, chlapče. Teď si vzpomínám,
že siňor Battista mě možná zná.

Je tomu dvacet let, co jsme my dva
bydleli v Janově u Pegasa.

TRANIO To bude dobré. Jenom buďte pořád
krapánek přísnější, jo? Jako otec.

Vystoupí Biondello.

STARÝ PÁN Vynasnažím se. Přichází váš sluha.
Možná by měl být také obeznámen.

TRANIO Nemějte obavy! Biondello,
odteďka ať mi sekáš dobrotu!

Ten pán je pro tebe pan Vincenzo.

BIONDELLO Nemějte obavy!

TRANIO Vyřídil jsi to panu Battistovi?

BIONDELLO Jo. Že byl váš pan otec v Benátkách
a dneska že má přijet do Padovy.

TRANIO (Dává Biondellovi peníze)

Jsi šikula. Na, tumáš na pivo.

Pan Battista už jde. Připravte se.

Vystoupí Battista a Lucenzio jako Cambio.

Siñore Battisto, moc rád vás vidím.

(Ke Starému pánovi) Tatínku, to je siñor Battista.

Prosím vás, otče, zaručte se za mě,

aby mi za ženu dal svoji dceru.

STARÝ PÁN Jen zvolna, synu. (K Battistovi) Pane, přijel jsem

tu do Padovy inkasovat dluhy,

když mě syn Lucenzio seznámil

se závažným případem, jímž je láska

našich dvou dětí. Vzhledem k výtečné

pověsti, kterou v Itálii máte,

i vzhledem k citu, který k vaší dceři

chová můj syn a ona chová k němu,

bych nechtěl stát jim v cestě. Souhlasím,

otcovskou péčí veden, s jejich sňatkem.

A pokud vy nemáte námitky,

jsem ochoten se s vámi dohodnout

o věnu a všech dalších podmínkách.

Hodně jsem o vás slyšel, siñore,

a proto malicherný nebudu.

BATTISTA Musím vám, pane, s dovolením říct,

že vaše příměstí je mi vítána.

Ba, je to tak. Váš synek Lucenzio

miluje moji dceru, ona jeho -

nebo to na nás aspoň skvěle hrají.

Zkrátka a dobře, zachováte-li se

k synovi jako otec a mé dceři

necháte připsat spravedlivý podíl,

je ruka v rukávě a plácne si.

Rád tomu junákovi dám svou Bianku.

TRANIO Děkuji, siňore. A teď už zbývá

jen rozhodnout, kde všechno projednáme a sepíšeme černé na bílém.

BATTISTA U nás ne, Lucenzio, však to znáte,

kde je moc duší, i zdi mají uši.

Navíc tu kolem brousí Gremio

a ještě by nás mohl vyrušit.

TRANIO Tak jestli chcete, pojďme třeba k nám.

Otec tam bydlí a už dneska večer

bychom to mohli v klidu vyřídit.

Pošlete sluhu domů pro dceru.

A můj zas může skočit pro písaře.

Jenom mě mrzí, že tak vzácné hosty

stačím jen velmi skromně pohostit.

BATTISTA To nevadí. Cambio, pospěš domů

a řekni Biance, ať se připraví.

A jestli chceš, řekni jí, co se stalo.

že Lucenziův otec dorazil

a že z ní bude brzy vdaná paní.

Odejde Lucenzio.

BIONDELLO Bohové, kéž by to jen byla pravda!

TRANIO Nežvaň tu s bohy a upaluj za ním!

Odejde Biondello.

Siňore Battisto, račte jít za mnou.

Vítejte u nás. Moc jídla tu není.

Snad si to v Pise vynahradíme.

BATTISTA Jdu za vámi.

Odejdou.

Vystoupí Lucenzio a Biondello.

BIONDELLO Cambio.

LUCENZIO Co chceš, Biondello?

BIONDELLO Všim jste si, jak na vás můj pán mrkal a kýval?

LUCENZIO Ano. A co má být?

BIONDELLO Ale celkem nic. Jenom že mě poslal, abych vám vyjevil smysl a úmysl toho počínání.

LUCENZIO Tak ho vyjev, Biondello.

BIONDELLO Takže tedy: Battista je v suchu. Jedná s nepravým otcem nepravýho syna.

LUCENZIO No a?

BIONDELLO Vy máte dceru přivést na večeri.

LUCENZIO No a?

BIONDELLO Starý farář od svatého Lukáše je vám k dispozici ve dne v noci.

LUCENZIO A co s tím vším?

BIONDELLO Já vlastně nevím, jenom že zatímco tamhle dohadují
jednu falešnou smlouvu, tuhle je jedna fešná Bianka,
na kterou si cum privilegio ad imprimendum solum můžete v tu ránu
pořídít copyright aneb výhradní0 právo k tisku. Do kostela!
Kněze, písaře, dva svědky! Jestli tohle není to, co chcete, pak
vázně nevím, co říct, tak už sebou, pane, hněte, jinak,
Biančičko, tě pic.

LUCENZIO Poslechni, Biondello -

BIONDELLO Pospíchám, pane. Znal jsem jednu, co se stihla
vdát,5 když si v poledne odskočila natrhat petržel
na nádivku do králíka. Tak si z toho vemte ponaučení. Zatím
sbohem. Milostpán mě žene k svatému Lukášovi, abych připravil
kněze, že se co nevidět přizenete, abyste se oženil se svou
vytouženou ženou.

Odejde.

LUCENZIO Snad ano, jistě, jestli bude chtít.

Určitě bude ráda, tak proč váhám?

Děj se co děj, teď za ní rovnou půjdu,
jinak bych zůstal lidem pro ostudu.

Odejde.

Scéna 5.

Na cestě do Padovy.

Vystoupí Petruccio, Kateřina, Hortensio a sloužící.

PETRUCCIO Pospěš si přece, jedem k tvému otci.

Vidíš, jak měsíček nám krásně svítí?

KATEŘINA Měsíček? Tohleto je sluníčko.

PETRUCCIO Řek jsem, že měsíček nám krásně svítí.

KATEŘINA A já zas, že nám svítí sluníčko.

PETRUCCIO Při synovi své matky, což jsem já,

bude to luna, hvězda nebo to, co řeknu,

jinak se k tvému otci nejede.

(Ke sloužícím) Jděte a přiveďte ty koně zpátky!

Zas odmlouvá mi, pořád ne a ne!

HORTENSIO (Ke Kateřině) Poslechněte ho, jinak nepojedem.

KATEŘINA Když už jsme došli takhle daleko,

prosím vás, pojd'me. Ano, je to měsíc,

anebo slunce, nebo rachejtle,

co vy si račte přát, to je to pro mě.

PETRUCCIO Říkám, že je to luna.

KATEŘINA Ano, luna.

PETRUCCIO Lžeš! Nevidíš, že je to boží slunko?

KATEŘINA Božíčku, jistě. Boží slunko je to.

Anebo není, jestli nechceš, muži.

I měsíc mění se, jak ty si přeješ.

A vše, co je, je tím, čím ty to nazveš,

jinak to pro mě neexistuje.

HORTENSIO Petruccio, cesta je volná, jedem.

PETRUCCIO Kupředu, vpřed! Tohle je správný kurs.

A ne se točit v kruhu jako káča.

Však pozor, budeme mít společnost.

Vystoupí Vincenzo.

(K Vincenzovi) Dobrého jitra, krásná slečno. Kampak?

Řekni mi, Kačenko, a upřímně,
vidělas někdy půvabnější dívku?

Líčka má rudá jako jablíčka
a žádné hvězdy neokrášlí nebe
tak, jako kráší oči tuto tvář.

Krasavice, přijmi mou poklonu.

Kačenko, obejmí ji! Vzdej jí hold!

HORTENSIO Ten chlap se zblázní, že z něj dělá ženskou.

KATEŘINA Panenko moje krásná, boubelatá,
odkud či kam tvé nožky směřují?

Tatínek s maminkou jsou jistě na tě
pyšní, mé dítě. A oč šťastnější
bude muž, jemuž jednou lehneš v lože.

PETRUCCIO Prosím tě, Káčo, nezbláznila ses?

Vždyť je to dědek, vetchý, vrásčitý,
a žádná, jak ty říkáš, panenka.

KATEŘINA Promiňte, dědoušku, mé přehlédnutí,
to jenom slunce mě tak oslnilo,
že všechno vidím zeleně a jaře.

Ted' ale prohlédla jsem, vzácný kmete,
a omlouvám se za ten hloupý omyl.

PETRUCCIO Buďte té lásky, omluvte ji, starče,
a jestli máte s námi stejnou cestu,

bude nám ctí vám dělat doprovod.

VINCENZO Vážený pane, rozpustilá paní,

váš zvláštní žert mě takřka vyvedl z míry.

Jmenuji se Vincenzo a jsem z Pisy.

Jdu do Padovy syna navštívit,

kterého jsem už dlouho neviděl.

PETRUCCIO Syna? A jak se jmenuje?

VINCENZO Lucenzio.

PETRUCCIO No to je ale šťastná náhoda.

Ted' budu smět vás titulovat "otče" -

a nejen z titulu vašeho stáří.

Sestra mé ženy, této jemné dámy,

si Lucenzia právě vzala. Copak?

Nedivte se a nezlobte. Je krásná,

má dobrý původ, velmi dobré věno

a vůbec samé skvělé vlastnosti,

nezbytné pro manželku kavalíra.

Dovolte, otče, ať vás obejmů,

a pojďme spolu za Lucenziem.

Bude mít radost, až vás uvidí.

(Obemne Vincenza)

VINCENZO A to je pravda, nebo další vtíp,

kterým si zpestřujete dlouhou chvíli

na účet důvěřivých pocestných?

HORTENSIO Ujišťuji vás, pane, je to pravda.

PETRUCCIO Tak pojd'te s námi, sám se přesvědčíte,
když po tom žertu nám už nevěříte.

Odejdou všichni kromě Hortensia.

HORTENSIO Dodals mi kuráž. Půjdu za svou vdovou.

A jestli bude vyvádět psí kusy,
dík tobě vím, jak na ženské se musí.

Odejde.

jednání V.

Scéna 1.

Padova. Před Lucenziovým domem.

Vystoupí Biondello, Lucenzio a Bianka, vpředu stranou Gremio.

BIONDELLO Tiško a fryško, pane, kněz už čeká.

LUCENZIO Už jdeme, Biondello, ale ty
utíkej domů. Budou tě tam hledat.

BIONDELLO Až uvidím, že pán si vzal tu pannu,
pak spánembohem půjdu k svému pánu,
ale dřív ne.

Odejdou Lucenzio, Bianka a Biondello.

GREMIO Že se ten Cambio tak dlouho neukázal.

Vystoupí Petruccio, Kateřina, Vincenzo, Grumio a sloužící.

PETRUCCIO Tak tady, pane, bydlí Lucenzio.

Tchán má dům o kousek dál, na náměstí,
takže se budu muset rozloučit.

VINCENZO Žádný spěch, pane. Pojd'te na skleničku!

Už kvůli mně vás jistě neodmítnou.

Jak se zdá, je tam uvnitř veselo.

(Zabuší)

GREMIO Ti, pane, řadí. Musíte víc bušit.

Vincenzo znovu zabuší. Z okna vyhlédne Starý pán.

STARÝ PÁN Co je to za rány? Chcete nám rozbít vrata?

VINCENZO Je siňor Lucenzio doma, pane? Musím s ním mluvit.

STARÝ PÁN Doma sice je, ale valná řeč s ním asi nebude.

VINCENZO A co kdybych mu nabídl sto nebo dvě stě zlatých,
pak bude k mluvení?

STARÝ PÁN Jen si je nechte. Dokud jsem tady já, žádné peníze
nepotřebuje.

PETRUCCIO (K Vincenzovi) Neříkal jsem vám, že Lucenzia mají
v Padově všichni moc rádi?

(Ke Starému pánovi) Haló, pane! Slyšíte mě?

Dost vtipkování, prosím vás, a vyříd'te siňoru⁵ Lucenziovi, že
jeho otec dorazil z Pisy a chce s ním
mluvit.

STARÝ PÁN Lžeš! Jeho otec přišel z Mantovy a kouká z okna
přímo na tebe.

VINCENZO Vy že jste jeho otec?

STARÝ PÁN Jeho matka to aspoň tvrdí, jestli se jí dá věřit.

PETRUCCIO (K Vincenzovi) Pozor, pozor, pane!

Vydávat se za někoho jiného je lumpárna.

STARÝ PÁN Zadržte ho, lotra. Určitě chce někoho ve městě
mým jménem napálit.

Vystoupí Biondello.

BIONDELLO (Stranou) Viděl jsem je oba před oltářem.

Bůh jim přej šťastnou plavbu životem!

Cože? A sakra! Starej pan Vincenzo.

Ted' všechno praskne.

VINCENZO (K Biondellovi) Pojd' sem, ty šibeničníku!

BIONDELLO Kdo jako? Já? A kam bych chodil?

VINCENZO Kdo jiný než ty? Nedělej, že mě neznáš!

BIONDELLO Neznám. Jak bych vás moh znát, když jsem vás
v životě neviděl?

VINCENZO Cože, ty pacholku, tys nikdy neviděl otce
svého pána, pana Vincenza?

BIONDELLO Jó, vy myslíte našeho drahého milovaného pana
Vincenza? Toho jsem viděl. Tamhle kouká z okna.

VINCENZO Já ti dám, kouká z okna!

(Bije Biondella)

BIONDELLO Pomóc! Pomóc! Nějakej šílenec mě chce zabít!

Uteče.

STARÝ PÁN Pomoc! Synku! Pomoc, siňore Battisto! Pomoc!

Odejde od okna.

PETRUCCIO Pojd' kousek stranou, Kačko, počkáme si,
jak tahle komedie dopadne.

Ustoupí stranou.

Vystoupí Starý pán, Battista, Tranio jako Lucenzio a sloužící.

TRANIO (K Vincenzovi)

Co jste, pane, zač, že si troufáte bít mého sluhu?

VINCENZO Co jsem zač? A kdo jste vy? Ježíšmarjá, bohové!

Ty vyvrheli! Hedvábná vesta, sametové kamaše,

purpurový plášť a na hlavě klobouk s dýnkem. Ožebračili mě!

Ožebračili! Já si doma utrhuju

od úst, a zatím synáček se sluhou tady na univerzitě rozhazují mé

peníze plnými hrstmi.

TRANIO O čem to mluvíte?

BATTISTA To bude asi blázen, vidíte?

TRANIO Siñore, na první pohled se jevíte jako slušný starý

pán, ale vaše řeč je řečí šilence. Co je vám do toho, jestli já

jsem oblečen do zlata a perel? Díky svému5 tatínkovi si to

naštěstí mohu dovolit.

VINCENZO Ty lumpe zatracená! Tvůj táta látá plachty někde

v Bergamu.

BATTISTA Chyba lávky, pane, chyba lávky. Schválně, jak myslíte,

že se jmenuje?

VINCENZO Jak se jmenuje? Abych nevěděl, jak se jmenuje! Mám ho,

spratka, v domě od jeho tří let. Tranio se jmenuje, Tranio.

STARÝ PÁN Je to blázen! Ztrat' se, hlupáku! Tohle je Lucenzio,

můj jediný syn, jediný dědic siñora Vincenza

a všech jeho statků.

VINCENZO Lucenzio? Ó! Zabil svého pána!

Chopte se ho! Jménem vévody tě zatýkám.

Synáčku! Synku! Ty vrahu, řekni mi, kde je

můj syn Lucenzio?

TRANIO Stráž! Zavolejte stráž!

Vystoupí Strážník.

Do vězení s tím šilencem! Tatínku, spoléhám na vás,
že spravedlnosti neunikne.

VINCENZO Ty chceš mě dát do vězení?

GREMIO Moment. Tenhle pán do žádného vězení nepůjde.⁵

BATTISTA Ale, ale, co to povídáte, sousede? Já říkám, že
do vězení půjde.

GREMIO Dejte si pozor, pane Battisto, abyste někomu nesedl
na lep. Troufl bych si odpřisáhnout, že pravý
pan Vincenzo je tenhle.

STARÝ PÁN Tak přísahajte!

GREMIO Přísahat na to bych si, pravda, netroufl.

TRANIO A já podle vás taky nejsem Lucenzio?

GREMIO Ne, vás přece znám. Vy jste siňor Lucenzio.

BATTISTA Tak se tu nepleťte! A s tímhle do vězení!

Vystoupí Biondello, Lucenzio a Bianka.

VINCENZO Sprostáci! Surovci! Takhle zacházet s cizincem.

Ale já ti ukážu!

BIONDELLO Tamhle je, pane. Všecko je ztracený. Musíte ho zapřít.
Musíte se ho zřeknout, jinak je s náma se všema ámen.

Biondello, Tranio a Starý pán se kvapně ztratí.

LUCENZIO (K Vincenzovi) Tatínku, odpusť. (Poklekne)

VINCENZO Můj synáček

žije?

BIANKA (K Battistovi) Odpusťte, otče.

BATTISTA Co mám odpustit?

Kam zmizel Lucenzio?

LUCENZIO To jsem já.

Pravý syn pravého Vincenza.

Ti dva si na nás, pane, jenom hráli,

a zatím jsme se my dva s Biankou vzali.

GREMIO Všechny nás, pane, všechny oklamali.

VINCENZO Kde je ten drzý spratek Tranio?

Já mu dám za tu opovážlivost.

BATTISTA Tohle je ale přece Cambio.

BIANKA Z Cambia, otče, je Lucenzio.

LUCENZIO To láska způsobila tenhle div.

Pro lásku k Biance jsem si vyměnil

s Traniem šaty, dal mu svoje jméno

a nakonec jsem zdárně dorazil

do přístaviště veškerého štěstí.

Tranio dělal, co já poručil,

proto se na něj, tati, nehněvej.

VINCENZO Nos utrhnu mu, darebákovi,

za to, že mě chtěl poslat do vězení.

BATTISTA Vy jste si tedy vzal mou dceru, pane,

a vůbec jste se neptal, co já na to?

VINCENZO Nemějte strach, siňore, dohodneme se,

jen co si to ode mě někdo pěkně odnese.

Odejde.

BATTISTA Ode mě taky, a ne málo, až zjistím, co se vlastně stalo.

Odejde.

LUCENZIO Jsi bledá, Bianco. Neboj, odpustí nám.

Odejdou Lucenzio a Bianka.

GREMIO Zůstal jsem plonk a ostatní se žení.

Snad na mě aspoň zbude pohoštění.

Odejde.

KATEŘINA (Vystoupí do popředí) Pojd' za nimi, muži.

Chci vidět, jak ta mela skončí.

PETRUCCIO Půjdem, Kačenko, až mi dáš pusu.

KATEŘINA Tady? Uprostřed ulice?

PETRUCCIO Copak se za mě stydíš?

KATEŘINA Ne, chraň bůh. Ale líbat se před lidmi?

PETRUCCIO Tak obracíme. Vracíme se domů.

KATEŘINA Ne. (Líbají se)

A teď, lásko, zůstaňme tu spolu.

PETRUCCIO Není to takhle lepší? Počkat si

na to, co chcem, se vždycky vyplácí.

Odejdou.

Scéna 2.

Padova. V Lucenziově domě.

Vystoupí Battista, Vincenzo, Gremio, Starý pán, Lucenzio,

Bianka, Petruccio, Kateřina, Hortensio, Tranio, Biondello,
Grumio, Vdova, Tranio, sloužící.

LUCENZIO Konečně utich pazvuk rozbrojů

a nastal čas, kdy vládne harmonie,
nyní se aspoň můžem zasmát tomu,
co jevílo se jako tragédie.

Ruce si podejme, já, Bianko, tvému,
a ty zas mému otci, a vše zlé
ted', naléhavě prosím, odpusťme si.

Bratra Petruccia i sestru Kát'u
i Hortensia s vdovou vřele vítám.

Ted' ke stolu a s dobrou náladou
jezte a pijte, co se do vás vejde.

(Sednou si)

PETRUCCIO Pořád jen jíst a pít a jíst a pít.

BATTISTA My v Padově jsme k hostům takhle milí.

PETRUCCIO Vy v Padově jiní než milí nejste.

HORTENSIO Kéž by to platilo i o všech ženách!

PETRUCCIO Hortensio, tady se někdo bojí.

VDOVA Já že se bojím? To jste šlápl vedle.

PETRUCCIO Vedle jste vy, šlo o váš pantofel,
pod kterým je ted' tenhle strašpytel.

VDOVA Říká se: "Podle sebe soudím tebe."

PETRUCCIO Ted' jsem to chyt.

KATEŘINA Co jste tím myslela?

VDOVA Že do mě vkládá to, co mívá ve vás.

PETRUCCIO Co do vás vkládám! Slyšels, Hortensio?

HORTENSIO Myslela tím, že si s ní užiješ.

PETRUCCIO No tos to vylepšil. Dejte mu pusu.

KATEŘINA Tím "Podle sebe soudím tebe", paní,
co jste tím, prosím, vlastně chtěla říct?

VDOVA Že podle satorie jako vy,
chudáček, soudí jiná manželství.

Tohle to prostě zhruba znamená.

KATEŘINA A je to sprostá hrubost, vážená.

VDOVA Na hrubý pytel hrubou záplatu.

KATEŘINA Vy zaplatíte za tu sprostotu.

PETRUCCIO Jen do ní, Kačko!

HORTENSIO Drž se, vdovičko!

PETRUCCIO Katka ji jistě složí na lopatky.

HORTENSIO Ne, to je moje práce. A ne Katky!

PETRUCCIO Jo. Je to práce pro chlapa. Tak na kuráž!

(Připíjí Hortensiovi)

BATTISTA Jak se vám líbí tahle zábava?

GREMIO Bijou do sebe hlava nehlava.

BIANKA Hlava nehlava? Jistě. Vždyť ty řeči
nemají ani hlavu, ani patu.

VINCENZO Á, panna nevěsta se probudila.

BIANKA To se vám jenom zdá, už zase spím.

PETRUCCIO Kdepak! Když vy jste si z nás vystřelila,

dovolte, ať i já si vystřelím.

BIANKA Střílet si ze mě? Tak to tedy ne,

já území jsem, pane, hájené

a radši změním revír. Lovu zdar.

Odejdou Bianka, Kateřina a Vdova.

PETRUCCIO Uhnula, frnkla, jako Traniovi,

když za ní páčil. Na zdraví všech lovců,

kteří se z honu vrací bez trofeje!

TRANIO Já za ní sice běhal po svých, pane,

však vyběhával jsem ji pro jiného.

PETRUCCIO Jak pes? A Lucenzio přijal ruku dámy

z tvé páchnoucí a uslintané tlamy?

TRANIO Pomáhal jsem mu v honbě za tou laní,

vás na vodítku má zas vaše paní.

BATTISTA Petruccio, ten ti to teda dal.

LUCENZIO To byla trefa přímo do černého.

HORTENSIO Přiznej se, kamaráde, že tě t'al.

PETRUCCIO Trochu mě škrábl, to bych připustil,

jenomže se ta střela odrazila

a ve vás, páni, našla pravý cíl.

BATTISTA Můj drahý zeti, žádné drahoty

a uznej, že tu nejhorší máš ty.

PETRUCCIO To není pravda, což vám dokážu.

Ať každý z nás přivolá svoji ženu

sem za námi. Ten, jehož drahá choť

nejochotněji přijde na ten vzkaz,

vyhraje sázku, kterou určíme.

HORTENSIO Dobrá. Jaká je sázka?

LUCENZIO Dvacet zlatých.

PETRUCCIO Dvacet?

Tolik bych vsadil tak na svého psa.

Na ženu vsadím si dvacetkrát víc.

LUCENZIO Tak stovku?

HORTENSIO Platí.

PETRUCCIO Dobře, souhlasím.

HORTENSIO Kdo začne?

LUCENZIO Třeba já. Jdi, Biondello,

a vyříd' mojí paní, ať sem přijde.

BIONDELLO Vyřídím, pane.

Odejde.

BATTISTA Jdu s tebou napůl, že tě poslechne.

LUCENZIO S nikým se nedělím. Je to má sázka.

Vystoupí Biondello.

Jak to? Co je?

BIONDELLO Paní vám vzkazuje,

že nemá čas a nikam nepůjde!

PETRUCCIO Tak? Nemá čas? A nikam nepůjde?

To že je odpověď?

GREMIO Dost laskavá.

Kéž vy se nedočkáte mnohem horší!

PETRUCCIO Doufám, že ne.

HORTENSIO Biondello, jdi a popros moji paní,
ať přijde za námi.

Odejde Biondello.

PETRUCCIO Bude ji prosit?

Pak jistě přijde.

HORTENSIO Ty pros nebo ne,
tou tvojí žádná prosba nepohne.

Vystoupí Biondello.

Kde je má manželka?

BIONDELLO Prý na ty vaše vtípky nenaletí,
a když jí něco chcete, ať tam jdete.

PETRUCCIO Čím dál tím horší, taky nepřijde.

Takovou zavislost bych nestrpěl!

Grumio, jdi a vyříd' moji paní,
že poroučím jí, aby ihned přišla.

Odejde Grumio.

HORTENSIO Vím, jak to dopadne.

PETRUCCIO Jak?

HORTENSIO Nepřijde.

PETRUCCIO Když nepřijde, nepřijde, tím hůř pro mě.

Vystoupí Kateřina.

BATTISTA To se mi asi zdá! Kateřina!

KATEŘINA (K Petrucciovi) Miláčku, co si přeješ, proč mě voláš?

PETRUCCIO Kde je tvá sestra? A choť Hortensia?

KATEŘINA Povídají si vedle u krbu.

PETRUCCIO Přiveď je sem, a jestli neposlechnou,
přižen je k jejich mužům třeba bičem.

Tak dělej, ať jsou tady jedna dvě!

Odejde Kateřina.

LUCENZIO Když tohle není zázrak, pak už nic.

HORTENSIO No jo, jenomže k čemu to pak vede?

PETRUCCIO K čemu to vede? K míru, lásce, štěstí,
k řádu, co určí pevná pravidla
a zaručí všem klid a spokojenost.

BATTISTA Petruccio, synku, Bůh ti požehnej!

Sázku jsi vyhrál a k těm penězům
ti přidám dvacet tisíc nového
věna za novou dceru, kterou jsi
proměnil tak, že já ji nepoznávám.

PETRUCCIO To není všechno. Můžu ještě líp
vám předvést, jak je poslušná a vzorná,
mně oddaná a hodná, pánové.

Vystoupí Kateřina, Bianka a Vdova.

Už jde a vleče vaše zpupné ženy
na obojku své ženské výmluvnosti.

Kačko, ten klobouček ti nesluší,
sundej tu bubřinu a dupni na ni!

Kateřina hodí klobouk na zem.

VDOVA Nedopust', Bože, aby někdy mě

dokázal manžel takhle zpitomět.

BIANKA Tohle je bláznovství, ne poslušnost.

LUCENZIO Škoda, že nejsi aspoň trošku blázen!

Tvůj zdravý rozum, drahá Biančičko,

mě dneska přišel už na celou stovku.

BIANKA Tím spíš jsi blázen ty, že na mě sázíš.

PETRUCCIO Řekni těm dvěma tvrdým palicím,

Kateřino, co je to účta k muži.

VDOVA To je snad vtip! Nám že má tahle kázat?

PETRUCCIO Do toho! Mluv! A nejdřív začni s ní.

VDOVA Nic takového!

PETRUCCIO Udělá, jak jsem řek! Tak začni! Mluv!

KATEŘINA Přestaň se mračit, zlobně krčit čelo

a vrhat nenávistné pohledy

po tom, kdo je tvůj pán, tvůj král, tvůj vládce.

Hněv spaluje tvou krásu jak mráz květy,

tvou pověst rozmetá, jako když vichr

očeše poupě, ničím netěší.

Zlá žena je jak studna zkalená,

blátivá, nevábná, zbavená krásy,

a nikdo žíznivý či unavený

k ní nepoklekne svlažit zprahlá ústa.

Tvůj muž tě chrání, drží při životě,

on je tvá hlava, tvoje dobrá vláda,

stará se o tebe, své tělo ničí

tíživou prací na moři či zemi,
bdí v noci při bouřích a mrzne ve dne,
zatímco ty jsi doma v bezpečí,
a nechce za to od tebe nic víc
než trochu lásky, krásy, poslušnosti.
Až příliš málo na tak velký dluh.
Čím poddaný je povinován králi,
takovou povinnost má k muži žena,
a když je drzá, zpupná, hádává,
mrzutá, zlá a muže neposlouchá,
co jiného je nežli rozvratník,
rebel a bezostyšný vlastizrádce?
Stydím se za ženy, které tak hloupě
jdou válčit tam, kde mají žebrat o mír,
poroučet chtějí, vládnout, rozkazovat,
když mají sloužit, milovat a mlčet.
Proč naše těla jsou tak slabá, křehká,
neschopná na bedra vzít tíhu světa
než proto, aby vnější podoba
ladila s křehkým, láskyplným nitrem!
Tak dost, vy neschopné a drzé larvy,
i já jsem byla jak vy namyšlená,
srdnatá, rozhodnutá nedat se,
vracet zub za zub, oko za oko,
ted' ale vidím, že náš meč je pírkó

a naše síla jenom pouhé zdání,
tím slabší, čím víc spoléháme na ni.

Pryč tedy s naší planou odvahou
a poklekněme muži u nohou.

Já s pokorou odhodím svoji zbraň,
šlap po mně, chceš-li. Tady je má dlaň.

PETRUCCIO No to je holka! Kačko, pusu. Vstaň.

(Líbají se)

LUCENZIO A jaká to dřív bývala saň!

VINCENZO Je krásné, když se děti mají rády.

LUCENZIO Je strašné, když pak ženská začne řídit.

PETRUCCIO Kačenko, honem, půjdem do hajan.

Tři měli veselku, veselý jsem já sám.

Jenom já, pánové, smím mluvit o výhře,
přeju vám dobrou noc a štěstí v další hře.

Odejdou Petruccio a Kateřina.

HORTENSIO Komu čest, tomu čest, zkontroloval ji skvěle.

LUCENZIO Ale jak? Nechápu. No, jde se do postele.

Odejdou.